

Lovforslag nr. L 140. Fremsat den 31. januar 2007 af videnskabsministeren (Helge Sander)

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven

(Varetagelse af opgaver for en minister, ankenævn for meritafgørelser, ph.d.-skoler m.v.)

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 280 af 21. marts 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 544 af 8. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Universitetet kan med grundlag i sin forskning udføre opgaver for en minister efter aftale med denne, jf. dog § 33, stk. 2.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

2. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Ministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende, herunder ph.d.-studerende, og ansøgere til universitetets uddannelser helt eller delvis skal ske elektronisk.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at studerendes evalueringer af undervisningen skal offentliggøres på universitetets hjemmeside.«

3. I § 10, stk. 8, indsættes efter »ministeren«: »om universitetets samlede virksomhed«.

4. I § 10 indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:

»Stk. 9. Bestyrelsen indgår aftale om varetagelse af opgaver efter § 2, stk. 4, og nye aftaler om opgavevaretagelse efter § 7 med vedkommende minister.«

Stk. 9 og 10 bliver herefter stk. 10 og 11.

5. § 12, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Bestyrelsens sammensætning skal afspejle universitetets samlede opgaver. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen bidrage til at fremme universitetets strategiske virke med de-

res erfaring og indsigt i uddannelse, forskning, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter § 2, stk. 4.«

6. I § 12, stk. 3, indsættes efter 1. pkt.:

»Ved et medlems varige forfald inden periodens udløb kan et nyt medlem udpeges for den resterende periode.«

7. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Universitetet nedsætter et eller flere aftagerpaneler, der sammensættes af udefra kommende medlemmer. Medlemmerne skal tilsammen have erfaring med og indsigt i uddannelsesområdet og de ansættelsesområder, som uddannelserne giver adgang til.

Stk. 2. Universitetet sikrer dialog mellem aftagerpanelet og universitetet om uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet og inddrager aftagerpanelet ved udvikling af nye og eksisterende uddannelser samt ved udvikling af nye undervisnings- og prøveformer.

Stk. 3. Aftagerpanelet kan afgive udtalelse og stille forslag til universitetet om alle spørgsmål, der vedrører uddannelsesområdet. Aftagerpanelet skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, som universitetet forelægger for aftagerpanelet.

Stk. 4. Universitetet kan nedsætte aftagerpaneler efter stk. 1 i fællesskab med andre universiteter.«

8. § 14, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Den øvrige øverste ledelse, dekaner, direktører, institutledere, sektorchefer, ph.d.-skoleledere og studieledere varetager deres opgaver efter bemyndigelse fra rektor, jf. § 16, stk. 1 og 3-9, §

16 a, stk. 4, 5 og 7, § 16 b, stk. 4-6, § 17, stk. 2 og 4, og § 18, stk. 5.«

9. I § 14 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Rektor ansætter og afskediger direktører for faglige enheder.«

Stk. 5-10 bliver herefter stk. 6-11.

10. I § 14, stk. 10, der bliver stk. 11, indsættes efter »stk. 4«: »og 5«, og efter »dekaner« indsættes: »og direktører for faglige enheder«.

11. I § 15, stk. 4, indsættes efter »stk. 5«: »og 6«.

12. I § 15, stk. 5, indsættes efter »hovedområdets akademiske råd«: », jf. dog stk. 6«.

13. I § 15 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Akademisk råd for en faglig enhed på hovedområdeniveau sammensættes af direktøren, som er formand, og af medlemmer, der repræsenterer det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende med tjenestested ved den faglige enhed. Repræsentanter for det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, vælges af og blandt det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende med tjenestested ved den faglige enhed.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

14. § 16, stk. 1, affattes således:

»Dekanen varetager ledelsen af hovedområdet og sikrer sammenhæng mellem forskning, uddannelse og opgaver efter § 2, stk. 4, jf. dog § 16 a, stk. 4. Dekanen sikrer endvidere kvalitet af uddannelse, undervisning og opgaver efter § 2, stk. 4, samt tværgående kvalitetsudvikling af hovedområdets uddannelse, forskning og opgaver efter § 2, stk. 4.«

15. I § 16, stk. 3, indsættes efter »institut«: »og en sektorchef ved hver faglig enhed på institutniveau, jf. dog § 16 a, stk. 5«.

16. I § 16 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Dekanen udpeger og afsætter ph.d.-skoleledere.

Stk. 5. Dekanen skal med inddragelse af ph.d.-skolelederne igangsætte internationale evalueringer af ph.d.-skolerne og følge op på evalueringer, herunder internationale evalueringer.«

Stk. 4-9 bliver herefter stk. 6-11.

17. § 16, stk. 4, der bliver stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Dekanen nedsætter ph.d.-udvalg og studienævn. Dekanen udpeger formænd og eventuelle næstformænd for ph.d.-udvalg efter indstilling fra det pågældende ph.d.-udvalg og godkender formænd og næstformænd for studienævn.«

18. I § 16, stk. 5, der bliver stk. 7, ændres »stk. 4« til: »stk. 6«.

19. § 16, stk. 7, der bliver stk. 9, affattes således:

»Stk. 9. Dekanen kan i særlige tilfælde opløse ph.d.-udvalg og studienævn, der er nedsat i henhold til stk. 6. Dekanen kan endvidere i særlige tilfælde overtage ph.d.-udvalgs og studienævns opgaver, hvorved § 16 b, stk. 7, og § 18, stk. 4 og 6, fraviges.«

20. § 16, stk. 9, der bliver stk. 11, affattes således:

»Stk. 11. De nærmere regler om ansættelse og afskedigelse efter stk. 3 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at institutledere og sektorchefer har faglig og ledelsesmæssig legitimitet. Desuden fastsættes de nærmere regler om udpegning og afsættelse efter stk. 4 og 7 i vedtægten. Proceduren for udpegning efter stk. 4 skal sikre, at ph.d.-skoleledere har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.«

21. Efter § 16 indsættes:

»Faglige enheder

§ 16 a. Opgaver efter § 2, stk. 4, kan varetages ved faglige enheder.

Stk. 2. Faglige enheder kan organisatorisk placeres på hovedområde- eller institutniveau.

Stk. 3. En faglig enhed på hovedområdeniveau ledes af en direktør. Direktøren skal så vidt muligt være anerkendt forsker og skal desuden have erfaring med og indsigt i ledelse og løsning af opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 4. Direktøren for den faglige enhed varetager ledelsen af den faglige enhed og sikrer sammenhæng i og kvalitet af den faglige enheds opgaver efter § 2, stk. 4, samt sikrer kvalitetsudvikling af den faglige enheds opgaver. Direktøren sikrer desuden, at medarbejderne ved den faglige enhed bidrager til universitetets uddannelse efter nærmere aftale med ph.d.-skolelederen og studielederen.

Stk. 5. Direktøren ansætter og afskediger sektorchefer, jf. dog § 16, stk. 3.

Stk. 6. En faglig enhed på institutniveau ledes af en sektorchef. Sektorchefen skal så vidt muligt være anerkendt forsker og skal desuden have erfaring med og indsigt i ledelse og løsning af opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 7. Sektorchefen skal varetage den faglige enheds daglige ledelse, herunder planlægning og fordeling af arbejdsopgaver. Sektorchefen skal endvidere følge op på evaluering af den faglige enheds opgaver. Sektorchefen kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. I den tid, hvor de videnskabelige medarbejdere ikke er pålagt sådanne opgaver, forsker de frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer.

Stk. 8. De nærmere regler om ansættelse og afskedigelse efter stk. 5 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at sektorchefer har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

Ph.d.-skoler, ph.d.-skoleleder og ph.d.-udvalg

§ 16 b. Ph.d.-uddannelse foregår ved ph.d.-skoler.

Stk. 2. Universitetet opretter det nødvendige antal ph.d.-skoler.

Stk. 3. Ph.d.-skolelederen skal være anerkendt forsker og have erfaring med og indsigt i ph.d.-uddannelse.

Stk. 4. Ph.d.-skolelederen udpeger ph.d.-vejledere efter regler fastsat af det enkelte universitet. Ph.d.-skolelederen godkender ph.d.-studerende efter indstilling fra repræsentanter for det videnskabelige personale i ph.d.-udvalget.

Stk. 5. Ph.d.-skolelederen forestår med inddragelse af ph.d.-udvalget planlægning af skolens uddannelse, herunder internationale ophold.

Stk. 6. Ph.d.-skolelederen forestår med inddragelse af ph.d.-udvalget løbende evalueringer af skolens aktiviteter. Ph.d.-skolelederen indstiller til dekanen om opfølgning på disse evalueringer. Evalueringer og opfølgningsplaner skal offentliggøres.

Stk. 7. For at sikre studerendes indflydelse på ph.d.-forløbet nedsættes et ph.d.-udvalg. Ph.d.-udvalget har blandt andet følgende opgaver:

- 1) At indstille formand blandt ph.d.-udvalgets videnskabelige personale og eventuel næstformand blandt ph.d.-udvalgets studerende til dekanen.
- 2) At indstille om sammensætningen af bedømmelsesudvalg til dekanen.
- 3) At godkende ph.d.-kurser.

- 4) At udarbejde forslag om interne retningslinjer for ph.d.-skolen, herunder ph.d.-vejledning, til ph.d.-skolelederen.

- 5) At udtale sig om evaluering af ph.d.-uddannelse og -vejledning til ph.d.-skolelederen.

- 6) At godkende ansøgninger om merit og dispensation.

- 7) At udtale sig inden for sit område om alle sager af betydning for ph.d.-uddannelse og -vejledning, som dekanen eller den, dekanen bemyndiger hertil, forelægger.

Stk. 8. Ph.d.-udvalget består af repræsentanter for det videnskabelige personale og for de ph.d.-studerende, som vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale og de ph.d.-studerende.

Stk. 9. De nærmere regler om etablering af ph.d.-skoler og sammensætning af ph.d.-udvalg fastsættes i vedtægten. Universiteter kan i samarbejde oprette ph.d.-skoler med forankring på ét universitet. De nærmere regler om ph.d.-skoler oprettet som samarbejde mellem universiteter, herunder sammensætning af ph.d.-udvalg, fastsættes i vedtægterne for de deltagende universiteter.«

22. I § 18, stk. 1, ændres »stk. 4« til: »stk. 6«.

23. I § 18, stk. 4, ændres »stk. 5« til: »stk. 7«.

24. I § 18, stk. 6, nr. 4, indsættes efter »merit«: » , herunder forhåndsmerit,«.

25. Efter § 18 indsættes i *kapitel 3*:

»Ankenævn for meritafgørelser

§ 18 a. Studienævnets afgørelser om merit, herunder forhåndsmerit, jf. § 18, stk. 6, nr. 4, kan, for så vidt angår faglige spørgsmål, indbringes for et ankenævn af den, afgørelsen vedrører.

Stk. 2. Rektor nedsætter ankenævnet med en repræsentant for det videnskabelige personale ved samme eller beslægtet uddannelse på universitetet og en repræsentant for det videnskabelige personale ved samme eller beslægtet uddannelse på et andet universitet.

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter regler om nedsættelse af ankenævnet og dets virksomhed, herunder klageadgang.«

26. § 19, stk. 1, 2. og 3. pkt. ophæves.

F. t. l. vedr. universitetsloven

27. § 19, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:
»Stk. 2. Tilskud til universitetets udbud af godkendte uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5 ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årsstuderende samt eventuelt afsluttede studieforløb.

Stk. 3. Rammer for tilskud til forsknings- og formidlingsvirksomhed og andre opgaver, som er henlagt til universitetet, fastlægges på de årlige finanslove.«

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

28. I § 26, stk. 2, ændres »§ 19, stk. 1, 4 og 6« til: »§ 19, stk. 1, 5 og 7«.

29. I § 26 indsættes som stk. 5 og 6:

»Stk. 5. Universitetet kan opkræve et depositum af visse udenlandske ansøgere for at behandle ansøgning om optagelse på uddannelsen, hvis deres adgangsgivende eksamen ikke er dansk. Depositummet betales kun tilbage til de ansøgere, som bliver optaget på uddannelsen.

Stk. 6. Universitetet kan opkræve gebyr af visse udenlandske ansøgere for at afholde

- 1) en kvalifikationsprøve til dokumentation af, at ansøgeren opfylder de nødvendige faglige krav for optagelse på uddannelsen, og
- 2) en særligt tilrettelagt prøve i engelsk eller andet fremmedsprog til dokumentation af, at ansøgeren har de nødvendige sprogkunderskaber for optagelse på uddannelser udbudt på engelsk eller et andet fremmedsprog.«

30. I § 28, stk. 3, ændres »§ 14, stk. 5« til: »§ 14, stk. 6«.

31. I § 33 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan undtagelsesvis og efter forhandling med vedkommende minister samt drøftelse med universitetet pålægge universitetet at udføre opgaver efter § 2, stk. 4, mod betaling, når der er tale om opgaver af væsentlig samfundsmæssig betydning.«

32. § 38, stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Betegnelsen »handelshøjskole« må kun anvendes af Handelshøjskolen i København og Aarhus Universitet.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Stk. 2. Universitetet skal senest den 1. januar 2008 have nedsat et eller flere aftagerpaneler for dets uddannelser, jf. universitetslovens § 13 a, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 7.

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan efter forslag fra universitetet tillade, at uddannelse af ph.d.-studerende indtil 1. juli 2010 ikke finder sted ved en ph.d.-skole, jf. universitetslovens § 16 b, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 21.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Lovforslagets baggrund og formål*
2. *Lovforslagets indhold*
  - 2.1. Formål - myndighedsbetjening
  - 2.2. Uddannelser
    - 2.2.1. Elektronisk kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende
    - 2.2.2. Fokus på god undervisning
    - 2.2.3. Depositum og gebyr fra visse udenlandske ansøgere
  - 2.3. Styrelsesbestemmelser
    - 2.3.1. Bestyrelsens kompetencer
    - 2.3.2. Bestyrelsessammensætningen
    - 2.3.3. Bestyrelsens funktionsperiode
    - 2.3.4. Faglige enheder
    - 2.3.5. Ph.d.-skoler
    - 2.3.6. Obligatoriske aftagerpaneler
    - 2.3.7. Ankemulighed for universitetsstuderende over meritafgørelser
  - 2.4. Belysning af muligheder for en ny censorordning
3. *Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser*
  - Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner
  - Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
  - Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet
  - Administrative konsekvenser for erhvervslivet
  - Administrative konsekvenser for borgerne
  - Miljømæssige konsekvenser
  - Lovforslagets forhold til EU-retten
  - Vurdering af konsekvenser af lovforslag
4. *Høring*
  - 4.1. Høringsliste

1. Lovforslagets baggrund og formål

Regeringens mål er, at Danmark skal have universiteter i verdensklasse. Universiteter med stærke faglige miljøer, der kan fastholde og tiltrække de dygtigste studerende, lærere og forskere fra ind- og udland. Universiteter, som gennem forskning og uddannelse

af høj kvalitet kan bidrage væsentligt til Danmarks velfærd, vækst og konkurrencekraft.

Som et centralt element i bestræbelserne gennemførtes med virkning fra 1. januar 2007 en gennemgribende reform af strukturen på universitets- og forskningsområdet. Danmark får færre og stærkere universiteter og nye rammer for den forskningsmæssige be-

tjening af offentlige myndigheder - et nyt danmarkskort for universitets- og forskningsområdet.

Med den nye struktur reduceres 25 forskningsinstitutioner – 12 universiteter og 13 sektorforskningsinstitutioner til 11 institutioner. 97 pct. af aktiviteterne samles på syv universiteter. De resterende tre pct. fordeles sig på fire mindre institutioner.

Danmark får med reformen tre store universiteter – Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet – fire mellemstore universiteter – Aalborg Universitet, Syddansk Universitet, Handelshøjskolen i København og Roskilde Universitetscenter – og et mindre universitet – IT-Universitetet.

Med det nye danmarkskort for universiteter og forskning samles institutioner, der baserer sig på den europæiske universitetstradition med fakulteter, og institutioner, der baserer sig på den amerikanske universitetstradition med universitetsskoler, inden for ét og samme universitet. Aarhus Universitet oprettede således i forbindelse med sammenlægningen med Handelshøjskolen i Århus en universitetsskole, Handelshøjskolen, Aarhus Universitet.

Universitetsskolen er oprettet som et hovedområde, hvis forskning, uddannelse og formidling i særlig grad rettes mod en eller flere velafgrænsede aftagergrupper i form af brancher eller erhverv, og hvis virksomhed tilrettelægges i tæt dialog med disse aftagergrupper. Universitetsskolen har stort fokus på efter- og videreuddannelse og dialog med aftagere om behov for og indhold af uddannelser.

I forbindelse med sammenlægningen har Aarhus Universitet og Handelshøjskolen i Århus ønsket, at der nedsættes et aftageråd. En universitetsskole skal udvise stor lydhørhed og fleksibilitet i forhold til skiftende forventninger på markedet. Aftagerådet skal bidrage til dette. Aftagerådet skal endvidere rådgive universitetsskolen om fremtidige uddannelsesbehov, udformningen af uddannelser, forskningsfelter, erhvervssamarbejde og universitetsskolens økonomiske strategi.

Aftagerådet skal rådgive dekanen på en sådan måde, at universitetsskolen i sin strategiske planlægning kan inddrage brugernes behov og ønsker. Det forudsættes, at dialogen er tæt og sker løbende, således at universitetsskolen kan reagere hurtigt og fleksibelt på brugernes ændrede behov og ønsker og tilpasse sine aktiviteter hertil. Dekanen vil skulle sikre, at disse tilpasninger sker under hensyn til universitetets samlede virksomhed.

Der vil for en universitetsskole være et behov for en særlig fremhævelse af universitetsskolens navn og

profil i relation til omverdenen, specielt aftagergrupperne.

Der forhandles mellem Aarhus Universitet og Danmarks Pædagogiske Universitet om sammenlægning. Det er hensigten, at Danmarks Pædagogiske Universitet ligeledes organiseres som en universitetsskole inden for Aarhus Universitet.

Det forventes, at der på sigt kan blive et ønske om at oprette andre universitetsskoler på universiteter. Videnskabsministeren vil være positivt indstillet over for universiteters ønske om at oprette universitetsskoler og med hjemmel i § 31 at godkende sådanne.

Tre forskningsinstitutioner – Socialforskningsinstituttet, Arbejdsmiljøinstituttet og Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse – reorganiseres som selvstændige enheder med blandt andet nye bestyrelser som et resultat af de faglige kortlægninger. Miljøministeren forventer at fremsætte forslag til lov om den nye uafhængige institution; De Nationale Geologiske Undersøgelser (GEUS) for Danmark og Grønland parallelt med dette lovforslag.

Herudover har Dansk Bilharziose Laboratorium (DBL) efter forhandling med det nye Københavns Universitet valgt at fusionere med Københavns Universitet.

Det nye danmarkskort giver stabilitet i universitetsstrukturen og vil bidrage til at fremtidssikre universiteterne og styrke dem i den globale konkurrence.

Det danmarkskort for universiteter og sektorforskning, der er etableret, er et resultat af en konstruktiv dialog med universiteternes og sektorforskningsinstitutionernes bestyrelser. De enkelte institutioner har gennemført et grundigt arbejde med at analysere og dokumentere synergi- og sammenlægningspotentialerne og har derved skabt et solidt fagligt fundament for udformningen af danmarkskortet.

Hver enkelt sammenlægning skønnes at medføre faglige synergieffekter i form af styrket international forskningsgennemslagskraft, mere uddannelse, øget erhvervssamarbejde og innovation, øget evne til at tiltrække internationale forskningsmidler, herunder EU-midler, og styrket myndighedsbetjening.

I 2009 gennemfører videnskabsministeren en uafhængig evaluering, der skal belyse, hvor langt man er nået med opfyldelsen af formålene med universitets-sammenlægningerne, herunder mere uddannelse, større international gennemslagskraft på forskningsområdet, mere innovation og erhvervssamarbejde, tiltrækning af flere EU-midler samt en fortsat kompetent myndighedsbetjening. Derudover skal der gennemføres en analyse, der belyser medarbejdernes og de studerendes medbestemmelse på universiteter, den frie

akademiske debat og forskningsfriheden under den gældende universitetslov.

Med lovforslaget foreslås en tilpasning af lovens anvendelsesområde (kapitel 1) og styrelsesbestemmelser (kapitel 3) i lyset af det nye danmarkskort, især sammenlægningen af sektorforskningen og universiteterne.

Lovforslaget indeholder desuden et forslag om obligatoriske ph.d.-skoler på universiteterne. Det er regeringens mål at uddanne flere forskere og skabe større kvalitet i rammerne omkring forskeruddannelsen. Alle ph.d.-studerende skal være tilknyttet en sådan obligatorisk ph.d.-skole. Hver skole ledes af en ph.d.-skoleleder. En ph.d.-skole kan omfatte flere universiteter, men er forankret på ét universitet. Den formelle ramme om uddannelsen skal sikre en forskeruddannelse af høj kvalitet gennem en klar og entydig opgave- og ansvarsfordeling.

Regeringen foreslår endvidere, at der etableres obligatoriske aftagerpaneler ved universiteterne. Universitetsuddannelserne skal løbende udvikles, sådan at de svarer til samfundets behov for højtuddannet arbejdskraft. Etableringen af aftagerpaneler skal derfor sikre og styrke den løbende systematiske dialog med aftagerne om uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet. Aftagerpanelerne skal bidrage til en dynamisk udvikling af universitetsuddannelsernes samspil med arbejdsmarkedet.

Endelig omfatter lovforslaget enkelte ændringer, som det efter drøftelse med formandskredsen for universiteter og Rektorkollegiet er fundet hensigtsmæssigt at gennemføre som følge af den internationale og teknologiske udvikling og erfaringer fra universitetslovens første leveår.

Forligspartierne (regeringen og Socialdemokraterne) er enige om, at der skal være en god overgang fra ungdomsuddannelser til videregående uddannelser. Flere unge vil kunne påbegynde og gennemføre en universitetsuddannelse, hvis de gennem en forbedret vejledning gives et kvalificeret grundlag for at vælge uddannelse. Universiteterne og andre høringsparter har tilkendegivet, at de er enige i formålet, men finder, at der ikke er behov for at lovgive om samtaler til personer, der vil søge optagelse på en bacheloruddannelse. Det er allerede en central del af universiteternes opgaver at stå til rådighed for samtaler og lignende med potentielle studerende. På denne baggrund er forligspartierne enige med universiteterne i, at der ikke skal fastsættes regler om disse samtaler.

Der vil senere i denne folketingsssamling blive fremsat yderligere forslag til ændringer af universitetsloven som opfølgning på velfærdsaftalen.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Formål – myndighedsbetjening

De opgaver, som omfattes af det foreslåede § 2, stk. 4, er de opgaver, der hidtil er blevet varetaget af sektorforskningsinstitutionerne, jf. sektorforskningslovens § 2.

Syddansk Universitet, Aarhus Universitet og Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole har allerede før 1. januar 2007 varetaget opgaver med forskningsbaseret myndighedsbetjening på visse fagområder. Med sammenlægningen af universiteter og sektorforskningsinstitutioner pr. 1. januar 2007 kommer flertallet af universiteter til at varetage denne type af opgaver. Det drejer sig om Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet og Syddansk Universitet. Universitetsloven foreslås derfor ændret, således at universiteterne efter aftale kan udføre myndighedsbetjening for en minister.

Omfang, kvalitet og betaling for udførelsen af myndighedsbetjeningen forventes fastlagt i 4-årige, rullende aftaler mellem fagministrene og universiteterne.

I de første år vil vedkommende minister som udgangspunkt være forpligtet til at aftage myndighedsbetjeningen fra de universiteter, hvori den pågældende fagministers sektorforskningsinstitution er blevet integreret, ligesom det pågældende universitet vil være forpligtet til at levere myndighedsbetjeningen.

I aftalerne kan vedkommende minister forbeholde sig ret til at konkurrenceudsætte aktiviteterne, som udgangspunkt med virkning fra 2009. Hvis en fagminister vælger at konkurrenceudsætte en aktivitet, kan det universitet, der hidtil har varetaget opgaven, ophøre med at afsætte kapacitet til varetagelsen af den pågældende opgave.

Det forhold, at universiteter i fremtiden skal varetage forskningsbaseret myndighedsbetjening, medfører ikke ændringer i forskningsfriheden, jf. også videnskabsministerens svar på spørgsmål nr. 15 stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 11. februar 2003 i forbindelse med behandlingen af forslag til universitetsloven, lovforslag nr. L 125, som blev fremsat den 15. januar 2003. Forskningsfriheden er uanfægtet af dette lovforslag.

2.2. Uddannelser

2.2.1. Elektronisk kommunikation mellem universitet og indskrevne studerende

Gennem de senere år har der vist sig et stigende behov for, at universiteterne kan kræve elektronisk tilmelding til undervisning, prøver m.v. og elektronisk

aflevering af projekter, specialer, ph.d.-afhandlinger m.v. fra studerende. Som led i den teknologiske udvikling findes det derfor hensigtsmæssigt, at ministeren får mulighed for at fastsætte regler om hel eller delvis pligtmæssig elektronisk kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende og ansøgere til universitetets uddannelser.

2.2.2. Fokus på god undervisning

Med det formål at synliggøre og dokumentere god undervisning foreslås det, at de studerendes evalueringer af undervisningen skal offentliggøres på universiteternes hjemmeside. Synliggørelse af den gode undervisning vil således også kunne understøtte de studerende i et mere kvalificeret valg af kurser og uddannelse.

2.2.3. Depositum og gebyr fra visse udenlandske ansøgere

I forbindelse med behandling af ansøgninger om optagelse på en uddannelse skal det enkelte universitet i videst mulig udstrækning sikre, at alle studerende ikke bare formelt, men også reelt har de kvalifikationer og forudsætninger, der fremgår af deres ansøgning, fx faglige kundskaber og engelskkundskaber, hvis uddannelsen eller væsentlige dele heraf udbydes på engelsk. Berigtigelsen af udenlandske eksamensbeviser kan imidlertid være vanskelig, fordi der kan være tale om helt ukendte dokumenter, som kun vanskeligt lader sig oversætte. Universitetet har i dag mulighed for at fastsætte, at ansøgere skal bestå en kvalifikationsprøve og for uddannelser, der udbydes på engelsk, tillige en særligt tilrettelagt engelskprøve, men universitetet kan ikke opkræve betaling for at afholde disse prøver. Universitetet har i dag heller ikke mulighed for at kræve betaling for behandling af en ansøgning om optagelse.

Med lovforslaget åbnes mulighed for, at universitetet kan opkræve depositum for behandling af ansøgninger og gebyr for eventuel afholdelse af kvalifikationsprøve og/eller prøve i engelsk eller et andet fremmedsprog, hvis disse prøver er tilrettelagt af universitetet, fra ansøgere uden for EU/EØS. Hermed er det forventningen, at useriøse ansøgere fra tredjelande kan sorteres fra, herunder åbenlyst ukvalificerede ansøgere samt ansøgere, der snyder med eksamenspapirer. Samtidig undgår universiteterne at bruge mange ressourcer på behandlingen af irrelevante ansøgninger.

2.3. Styrelsesbestemmelser

Pr. 1. januar 2007 er ni sektorforskningsinstitutioner sammenlagt med universiteter. Disse ni sektor-

forskningsinstitutioner er: Forskningscenter Risø, Danmarks Fødevarerforskning, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Danmarks Rumcenter, Danmarks Transportforskning, Statens Institut for Folkesundhed, Statens Byggeforskningsinstitut, Danmarks Jordbrugsforskning og Danmarks Miljøundersøgelser.

Sammenlægningerne er sket med hjemmel i den gældende universitetslovs § 31. Rammerne for universitetets varetagelse af de opgaver, der hidtil har påhvilet sektorforskningsinstitutionerne, er aftalt med universiteterne. Med lovforslagets tilpasning af styrelsesbestemmelserne sikres det, at de for sammenlægningen aftalte rammer bliver afspejlet i universitetsloven.

2.3.1. Bestyrelsens kompetencer

Af universitetsloven fremgår det, at det er bestyrelsen, der indgår udviklingskontrakt med ministeren. I forslaget præciseres det, at udviklingskontrakten skal omhandle universitetets samlede virksomhed, herunder også den forskning, der understøtter opgaver inden for myndighedsbetjening.

På Danmarks Tekniske Universitet forventes der indgået aftaler om myndighedsbetjening for ca. 1,2 mia. kr., svarende til 42 pct. af universitetets samlede omsætning. Aarhus Universitet forventes at indgå tilsvarende aftaler for ca. 0,5 mia. kr., svarende til 12 pct. af universitetets samlede omsætning. Der er således tale om aftaler af væsentlig økonomisk betydning for universiteterne. På den baggrund foreslås det, at det som udgangspunkt er bestyrelsen, der indgår aftale med den relevante minister om varetagelsen af myndighedsopgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4. Det er op til bestyrelsen at beslutte, hvorvidt denne kompetence skal delegeres til rektor.

2.3.2. Bestyrelsessammensætningen

Med lovforslaget præciseres det, at bestyrelsens sammensætning skal afspejle universitetets samlede opgaver. Det indebærer blandt andet, at bestyrelser for universiteter, som har væsentlige opgaver med myndighedsbetjening i medfør af det foreslåede § 2, stk. 4, skal sammensættes, så de repræsenterer kompetencer inden for relevant myndighedsbetjening i bred forstand.

2.3.3. Bestyrelsens funktionsperiode

Det skønnes unødigt begrænsende, at det ikke er muligt at udpege et bestyrelsesmedlem for en kortere periode end 4 år i det tilfælde, hvor et medlem får varigt forfald inden periodens udløb. Det foreslås derfor, at der i dette tilfælde kan udpeges et nyt medlem for den resterende del af 4-årsperioden.

2.3.4. Faglige enheder

Med integrationen af sektorforskningsinstitutioner i universiteter er der ikke tilsigtet nogen ændring af princippet om universitetets forskningsfrihed. Universitetet skal værne om forskningsfriheden og skal sikre, at der altid udøves en uafhængig, selvstændig og perspektivrig forskning. Forskningsfriheden er knyttet til universitetet og omfatter universitetets samlede virksomhed.

Efter den gældende lov kan sektorforskningen blandt andet integreres som et hovedområde eller et institut men også som en faglig enhed. Ved forslaget synliggøres muligheden for at integrere sektorforskningen som en faglig enhed.

Det er som hidtil universitetet, der fastlægger universitetets organisation. Universitetet beslutter således, om sektorforskningen skal integreres i den eksisterende organisation, eller om der skal etableres faglige enheder til at varetage disse opgaver.

I de tilfælde, hvor den pågældende organisatoriske enhed på universitetet alene eller fortrinsvis forventes at skulle varetage opgaver, der hidtil har påhvilet den tidligere sektorforskningsinstitution, forventes enheden organiseret som en faglig enhed. I disse tilfælde foreslås det, at medarbejderne ved den faglige enhed skal bidrage til undervisning gennem deltagelse i aktiviteterne på universitetet i øvrigt.

I de tilfælde, hvor den pågældende organisatoriske enhed både skal varetage opgaver med forskningsbaseret betjening af en eller flere offentlige myndigheder og opgaver med uddannelse, forskning m.v. i øvrigt, påregnes enheden organiseret som et hovedområde, et institut eller eventuelt som en del af et institut.

Det forudsættes, at direktøren for en faglig enhed og sektorchefen for en faglig enhed på institutniveau så vidt muligt skal være anerkendt forsker. Desuden stilles der krav om, at direktøren og sektorchefen skal have erfaring med ledelse og løsning af forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Ifølge gældende lov har den enkelte forsker forskningsfrihed inden for sit faglige ansættelsesområde med de forpligtelser, der følger af et ansættelsesforhold. Den enkelte forsker har således frihed til at vælge forskningsmetode, fremgangsmåde og emner inden for universitetets forskningsstrategiske rammer som fastlagt i udviklingskontrakten. Tilsvarende vil gøre sig gældende for det videnskabelige personale, der ved sammenlægningen overføres fra en sektorforskningsinstitution til et universitet.

De forskningsstrategiske rammer vil efter sammenlægningen ligeledes indeholde aftalen mellem ved-

kommende minister og universitetet om opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4.

I overensstemmelse med universitetets formål skal universitetet tilskynde medarbejderne til at deltage i den offentlige debat.

For faglige enheder på hovedområdeniveau skal der nedsættes et akademisk råd, der har samme opgaver som andre akademiske råd. Akademisk råd skal sikre, at det videnskabelige personale, herunder ph.d.-ansatte med tjenestested ved den faglige enhed, bliver inddraget i den faglige enheds akademiske spørgsmål og drøftelser af den faglige enheds strategier og erhvervssamarbejde.

2.3.5. Ph.d.-skoler

I de senere års finanslove er der blevet afsat betydelige beløb til at øge antallet af ph.d.-studerende ved universiteter. Senest er der i efteråret 2006 indgået forlig om udmøntning af globaliseringspuljen, der blev etableret ved Velfærdsaftalen af 20. juni 2006. Forliget indebærer, at optaget af ph.d.-studerende skal fordobles frem til 2010 i forhold til niveauet i 2003, der var på ca. 1.200.

De fleste ph.d.-studerende er i dag tilknyttet en forskerskole. De første forskerskoler blev etableret i 1996, og i dag findes knap 200 forskerskoler. Forskerskolebegrebet er ikke klart defineret, hverken hvad angår skolernes organisation, kvalitetssikring, hvem der er ansvarlig for uddannelsen, eller hvordan sammenhængen er mellem forskerskoleaktiviteter på de enkelte universiteter.

I foråret 2006 afgav et internationalt forskerpanel sin evaluering af den danske forskeruddannelse i rapporten »A Public Good – PhD Education in Denmark«, Videnskabsministeriet 2006. Heri konkluderede panelet blandt andet, at de danske forskerskoler er for forskellige, både hvad angår indhold og kvalitet. Panelet anbefalede, at forskerskoler organiseres af universiteter og etableres på et tværfagligt grundlag. Panelet anbefalede, at kursusdelen styrkes, og at der bliver lagt vægt på vejledning. Panelet fremhævede, at forskerskoler har behov for kritisk masse og faglig bredde, dvs. et fagligt miljø af en vis størrelse.

Det er baggrunden for, at der nu foreslås indført regler om ph.d.-skoler for alle ph.d.-studerende, herunder også erhvervsPhD. Formålet er at sikre forskeruddannelse af høj kvalitet gennem en klar og entydig opgave- og ansvarsfordeling. Begrebet ph.d.-skole foreslås anvendt frem for forskerskole for at undgå forveksling med tidligere brug af begrebet forskerskole. Begrebet ph.d.-skole bruges til at betegne den organisatoriske ramme for ph.d.-uddannelsen, herunder

ph.d.-kurser og -vejledning. Dekanen udpeger ph.d.-skolelederen og formand og eventuel næstformand for ph.d.-udvalget og har ansvar for at sikre international evaluering af skolen og dens aktiviteter. Ph.d.-skolerne kan oprettes både internt på et universitet og i et samarbejde mellem flere universiteter. Det er hensigten, at aktiviteter i regi af de eksisterende forskerskoler indpasses i de kommende ph.d.-skoler, idet ph.d.-skoler erstatter forskerskolerne.

Støtte til tværgående forskeruddannelsesaktiviteter via forskningsrådgivningssystemet ændres ikke ved denne lov.

Med fokus på ledelse af ph.d.-skolen bliver der mulighed for at skabe tilpas store ph.d.-skolemiljøer for de ph.d.-studerende og koncentrere de forskningsfaglige ressourcer samt opprioritere de pædagogiske kvalifikationer i relation til ph.d.-uddannelsen. I forening med en bedre udnyttelse af den eksisterende kapacitet og et bedre samspil med relevante samarbejdspartner vil forslaget bidrage til at sikre en dansk forskeruddannelse på højeste internationale niveau.

2.3.6. Obligatoriske aftagerpaneler

Efter de gældende regler har universitetet til opgave at sikre en løbende og systematisk dialog med og kontakt til blandt andet aftagere om uddannelsernes indhold, profil, kvalitet og relevans. Flere universiteter har allerede etableret aftagerpaneler eller arbejdsmarkedspaneler. Panelerne har blandt andet til opgave at rådgive og drøfte uddannelsernes kompetenceprofiler i forhold til arbejdsmarkedets behov, arbejdsmarkedsrelevans for nye uddannelser og udbuddet af efter- og videreuddannelse. Målet er at forbedre de nyuddannedes muligheder for beskæftigelse og udvikle uddannelserne med henblik på at tilgodese arbejdsmarkedets behov.

Med lovforslaget lægges op til, at universitetet får pligt til at etablere aftagerpaneler, og at aftagerpanelerne får til opgave at rådgive universitetet om uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet. Det er op til det enkelte universitet at beslutte, hvordan det vil nedsætte og organisere aftagerpanelerne, herunder om et eller flere aftagerpaneler skal nedsættes i fællesskab med et eller flere andre universiteter.

2.3.7. Ankemulighed for universitetsstuderende over meritafgørelser

Med det formål at nedbringe unødvendige forlængelser af studietiden nedsættes ankenævn for meritafgørelser.

Efter forslaget skal en meritafgørelse, herunder forhåndsmerit, truffet af et studienævn på universitetet, kunne indbringes for et fagkyndigt ankenævn af den,

afgørelsen vedrører. Universitetet (rektor) nedsætter ankenævnet, der består af en videnskabelig medarbejder fra faget ved det pågældende universitet og en videnskabelig medarbejder fra det samme fag ved et andet dansk universitet.

Ankenævnets kompetence omfatter både behandling af klager over et studienævns afslag på forhåndsmerit i forbindelse med planlagte udlandsophold eller ophold ved et andet dansk universitet og afslag på merit for dele af en uddannelse bestået ved et andet dansk universitet eller ved en anden dansk videregående uddannelsesinstitution. Et ankenævn kan ændre studienævnets afgørelse eller afvise klagen. Et ankenævns afgørelse er endelig for så vidt angår det faglige indhold, men retlige spørgsmål kan indbringes for Universitets- og Bygningsstyrelsen, jf. universitetslovens § 34, stk. 1.

Med forslaget styrkes de studerendes retssikkerhed. Herudover er det forventningen, at forslaget kan medvirke til at sikre en ensartet praksis for så vidt angår de afgørelser om merit og forhåndsmerit, som træffes af de forskellige universiteters studienævn på grund af ankenævnets sammensætning med repræsentanter fra to universiteter.

Den gældende ordning for adgang til at klage til Kvalifikationsnævnet, jf. bekendtgørelse nr. 74 af 24. januar 2003 af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., over et studienævns afgørelse om merit for udenlandske uddannelseskvalifikationer berøres ikke af lovforslaget.

Undervisningsministeren har den 30. november 2006 fremsat tilsvarende lovforslag om ankemulighed over meritafgørelser for danske uddannelseskvalifikationer og over forhåndsmerit i forbindelse med planlagte udlandsophold truffet af uddannelsesinstitutioner, der udbyder uddannelser efter regler fastsat af Undervisningsministeriet eller Kulturministeriet. Det sker ved en ændring af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v., hvorefter Kvalifikationsnævnets kompetence udvides, jf. lovforslag nr. L 97.

2.4. Belysning af muligheder for en ny censorordning

I forbindelse med høringen over udkastet til ændring af universitetsloven har alle universiteter og andre høringspartner fundet det problematisk at afskaffe kravet om landsdækkende censorkorps og kravet om uafhængighed af universiteterne.

Regeringen ønsker at få undersøgt, om anvendelsen af censorer, herunder ekstern og intern censur, prioriteres hensigtsmæssigt under hensyn til den målopfyldelse, der skal afprøves, og under hensyn til den prø-

vetype, der anvendes. Regeringen ønsker endvidere at få belyst sammenhængen mellem udbuddet af de mange forskellige universitetsuddannelser, der er udviklet gennem de senere år, og muligheden for at oprette landsdækkende censorkorps samt muligheden for at sikre den nødvendige faglige ekspertise ved beskikkelsen af censorer.

Der er i den forbindelse behov for en faglig og økonomisk analyse af den eksisterende censorordning, herunder dennes uafhængighed af universiteterne, og om ministeriets beskikkelse af censorer eventuelt kan overtages af universiteterne eller andre, som kan forstå den faglige vurdering af beskikkelsen.

Derfor igangsættes et analysearbejde mellem Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og repræsentanter fra universiteterne, censorformandskaberne og de studerende. Dette arbejde afsluttes i løbet af 2007. På dette grundlag drøftes med forligspartierne rammerne for en fremtidig censorordning.

3. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Det er vurderingen, at forslaget for så vidt angår sammenlægninger af universiteter og af universiteter og sektorforskningsinstitutioner er udgiftsneutralt for staten. Det er vurderingen, at universiteternes engangsudgifter til sammenlægning med andre universiteter og med sektorforskningsinstitutioner vil modsvares af de langsigtede synergi- og effektivitetsgevinster af sammenlægningerne.

De berørte sektorforskningsinstitutioners bevillinger forbliver hos vedkommende minister, idet bevilingsbudgetteringen dog fra 2008 ændres, så der bliver tale om tilskud. Der vil blive indgået aftaler mellem de respektive ministre og universitetsbestyrelserne om udførelsen af og betaling for forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Universiteterne har hidtil behandlet alle udenlandske ansøgninger om optagelse til en universitetsuddannelse gratis. Efter forslaget åbnes mulighed for, at universiteterne kan opkræve depositum og gebyr for visse udenlandske studerende. Universiteternes tilskud reduceres med nettoprovenuet af deposita for behandling af ansøgninger. Nettoprovenuet skønnes på årsbasis til 0,3 mio. kr., men beror blandt andet på universiteternes udnyttelse af hjemmelen. Fra 2008 indarbejdes reduktionen af tilskud på finansloven.

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget er en opfølgning på regeringens reform af universitets- og forskningsstrukturen. Som led i reformen er antallet af sektorforskningsinstitutioner pr. 1. januar 2007 reduceret med ni. Disse institutioner er sammenlagt med universiteter.

Universiteter er selvejende institutioner. Sektorforskningsinstitutionerne udtrådte af statsregnskabet ved sammenlægningen med universiteter. De universiteter, der pr. 1. januar 2007 er sammenlagt med sektorforskningsinstitutioner, skal for de modtagne aktiviteter i regnskabsåret 2007 aflægge regnskab som en del af statsregnskabet og i henhold til de regnskabsregler, der er fastsat for statsinstitutioner. De tidligere sektorforskningsinstitutioner indgår fremover i den økonomiske forvaltningsmodel for universitetsområdet.

Som led i processen besluttede tre universiteter desuden at sammenlægge sig med et andet universitet, hvorved antallet af universiteter blev reduceret fra tolv til ni. De tre universiteter, der valgte at nedlægge sig selv og sammenlægge sig med andre universiteter, er: Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, Danmarks Farmaceutiske Universitet og Handelshøjskolen i Århus. Der pågår for tiden forhandlinger om sammenlægning mellem Aarhus Universitet og Danmarks Pædagogiske Universitet. Hvis disse forhandlinger resulterer i en sammenlægning, vil Danmark have otte universiteter.

Forslaget har administrative konsekvenser for universiteterne, som får pligt til at nedsætte aftagerpaneler og ankenævn for meritafgørelser.

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for regioner og kommuner.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Det er forventningen, at lovforslaget vil have positive økonomiske konsekvenser for erhvervene, idet lovforslaget blandt andet gennem sammenlægninger af universiteter og sektorforskningsinstitutioner forventes at styrke universiteternes uddannelser og forskning og samarbejdet mellem universiteterne og erhvervene om uddannelse, forskning og innovation.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervene.

Administrative konsekvenser for borgerne

Efter lovforslaget kan studienævnets afgørelser om merit indbringes for et ankenævn af den, afgørelsen vedrører.

F. t. l. vedr. universitetsloven

Lovforslaget kan få administrative konsekvenser for visse udenlandske studerende, hvis universitetet vælger at opkræve depositum af disse studerende for optagelse på universitetets uddannelser samt gebyr for afholdelse af kvalifikationsprøve og/eller sprogprøve. Lovforslaget forventes herudover ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

Lovforslagets forhold til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter, da universitetets mulighed for at kunne opkræve depositum og gebyr i forbindelse med behandling af ansøgninger om optagelse på en uddannelse kun vedrører ansøgere uden for EU/EØS.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	0,3 mio. kr.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Antallet af sektorforskningsinstitutioner er reduceret med ni. Antallet af universiteter er reduceret fra tolv til ni.	De sammenlagte sektorforskningsinstitutioner udtræder af sektorforskningsloven og overgår til universiteternes forvaltningsmodel.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Indirekte positiv effekt.	Ingen
Administrative konsekvenser for Erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Studienævnets afgørelser om merit kan indbringes for et ankenævn af den, afgørelsen vedrører.	Depositum for visse udenlandske studerende for at behandle ansøgning om optagelse og gebyr for afholdelse af kvalifikations- og/eller sprogprøve.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

4. Høring

Udkast til lovforslag har været sendt i høring hos universiteterne og en række institutioner, organisationer, ministerier og offentlige myndigheder m.v., jf. nedenstående fortegnelse.

Udkastet har været offentliggjort på Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings hjemmeside og på høringsportalen på www.borger.dk.

*4.1. Høringsliste**Universiteter m.v.:*

Københavns Universitet

Aarhus Universitet

Syddansk Universitet

Roskilde Universitetscenter

Aalborg Universitet

Danmarks Tekniske Universitet

Handelshøjskolen i København

Danmarks Pædagogiske Universitet

IT-Universitetet

Andre:

Akademiet for de Tekniske Videnskaber

Akademikernes Centralorganisation

Danske Regioner

Business Institute

Centralorganisationernes Fællesudvalg

C3 (tidl. Civiløkonomerne)

Danmarks Jurist- og Økonomforbund

Dansk Arbejdsgiverforening

Dansk Erhverv

Dansk Industri
 Dansk Magisterforening
 Dansk Metal
 Danske Studerendes Fællesråd
 Datatilsynet
 Det Ethiske Råd
 Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
 Det Frie Forskningsråd
 Det Strategiske Forskningsråd
 Foreningen af Universitets- og Handelshøjskolestude-
 rende
 Foreningen af Unge Handelsmænds Uddannelse
 Foreningen af Yngre Læger
 Foreningen af speciallæger
 Forskeruddannelsesudvalget
 Forskningsrådet for Sundhed og Sygdom
 Forskningsrådet for Natur og Univers
 Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation
 Forskningsrådet for Teknologi og Produktion
 Forskningsrådet for Samfund og Erhverv
 Frederiksberg Kommune
 Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd
 Gymnasieskolernes Lærerforening
 Gymnasieskolernes Rektorforening
 Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund
 Handels-, Transport- og Serviceerhvervene, Arbejds-
 giverforeningen
 Ingeniørforeningen i Danmark
 Koordinationsudvalget for Forskning
 Kommunernes Landsforening
 Københavns Kommune
 Landbrugsraadet
 Landsorganisationen i Danmark
 Overenskomstansattes Centralorganisation
 Rektorkollegiet
 Rigsrevisionen
 Rådet for Teknologi og Innovation
 Sektorforskningens Direktørkollegium
 Statsansattes Kartel
 Statstjenestemændenes Centralorganisation II
 Studenterrådgivningen

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen fastslår, at det kan være en del af universitetets opgaver baseret på sin forskning at udføre myndighedsbetjening efter aftale herom med den minister, hvorunder det pågældende område hører.

De opgavetyper, som universitetet i medfør af bestemmelsen kan påtage sig, er opregnet i § 2 i lov om

sektorforskningsinstitutioner, jf. lov nr. 326 af 5. maj 2004, og kan sammenfattes under betegnelsen forskningsbaseret myndighedsbetjening. De omfatter:

- a) Forskning,
- b) rådgivning inden for det område, som aftalen med den pågældende minister vedrører,
- c) myndighedsopgaver,
- d) udviklingsarbejde med et klart samfundsmæssigt sigte,
- e) formidling, herunder varetagelse af viden- og teknologioverførsel af egen forskning til interessenter, samt
- f) driftsopgaver i forbindelse hermed.

En forudsætning for, at universitetet kan påtage sig opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, er endvidere, at der foreligger en aftale herom mellem universitetet og ministeren for det pågældende fagområde. Aftalen skal omfatte omfang og kvalitet af opgaveløsningen samt betaling herfor. Udførelsen af opgaverne efter det foreslåede § 2, stk. 4, vil blive reguleret i vedtægten. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har udsendt retningslinjer for aftalernes indhold og de nærmere vilkår herfor. Disse er offentliggjort på hjemmesiden for Universitets- og Bygningsstyrelsen: www.ubst.dk.

Løsning af de opgaver, som dækkes af aftalen, finansieres ved tilskud fra vedkommende minister.

I Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings retningslinjer er det foreslået, at aftalerne er 4-årige og rullende, hvorved forstås, at de årligt efter forhandling fornys for en ny fireårig periode. Af aftalen skal fremgå, hvilken andel af ministeriets betaling, der medgår til forskning, og som derfor medregnes ved opgørelsen af efterlevelsen af målsætningen om, at 1 pct. af BNP skal medgå til offentlig forskning, jf. Finansministeriets »forskningsstatistik«.

Vedkommende minister kan beslutte at konkurrenceudsætte hele eller dele af de opgaver, som er henlagt til et universitet efter det foreslåede § 2, stk. 4. Konkurrenceudsættelsen skal ske med et rimeligt varsel over for universitetet. Opgaverne kan som udgangspunkt ikke overgå til andre leverandører (konkurrenceudsættes) før tidligst to år efter indgåelse af den første aftale, dvs. tidligst fra 2009.

Til nr. 2

Til § 8 a, stk. 1

Forslaget åbner mulighed for, at ministeren kan fastsætte regler om pligtmæssig elektronisk kommunikation, herunder at eventuel anvendelse af digital signatur sker på en sikker måde, mellem universitetet og indskrevne studerende i forbindelse med tilmel-

ding til undervisning, prøver m.v. og i forbindelse med aflevering af skriftlige opgaver, speciale, ph.d.-afhandling m.v.

Det forudsættes i den forbindelse, at universitetet tilbyder de studerende adgang til nødvendigt edb-udstyr på universitetets område, hvorfra kommunikationen kan ske. Det forudsættes også, at udstyr og systemer er handicapvenlige og sikrer mulighed for fortrolig kommunikation (forsvarlig kryptering), sådan at der tages hensyn til beskyttelsen af de studerendes personoplysninger.

I takt med den teknologiske udvikling og udgifterne, der er forbundet hermed, vil reglerne om pligt-mæssig elektronisk kommunikation blive udvidet til også at omfatte kommunikation vedrørende optagelse. Det er tanken at udstede disse regler efter drøftelse med blandt andre kulturministeren og undervisningsministeren.

Til § 8 a, stk. 2

Forslaget åbner mulighed for, at ministeren kan fastsætte regler om, at de studerendes evalueringer af undervisningen skal offentliggøres på universitetets hjemmeside. Reglerne skal udformes sådan, at de sikrer fuld anonymisering af den enkelte underviser, og at oplysninger, der er tavshedsbelagte, eller oplysninger, som offentligheden ikke har adgang til at få indsigt i, ikke bliver offentliggjort, jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og persondataloven. Fuld anonymisering indebærer, at der ikke må offentliggøres oplysninger, der kan henføres til den enkelte underviser, og at oplysningerne er gjort anonyme på en sådan måde, at underviseren ikke længere er identificerbar.

Der er derfor tale om en mulighed for at udvide offentliggørelsespligten i forhold til den forpligtelse, der allerede eksisterer i medfør af lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v. I medfør af denne lov er universiteterne forpligtede til at offentliggøre uddannelsesudbud, værdigrundlag, karaktergivning, fuldførelsestid, fuldførelsesfrekvens, frafald, overgangsfrekvens til anden uddannelse og overgangsfrekvens til beskæftigelse, samt aktuelle evalueringer, bortset fra oplysninger om en enkelt lærers undervisning, samt andet som universitetet finder væsentligt for belysning af kvaliteten af universitetets undervisning.

Reglerne vil blive udarbejdet i samarbejde med universiteterne.

Til nr. 3

Ifølge den gældende bestemmelse skal der indgås udviklingskontrakt mellem bestyrelsen og videnskabsministeren. Udviklingskontrakten beskriver det

enkelte universitets strategiske satsningsområder, ligesom der opstilles en række mål inden for uddannelse, forskning, vidensspredning, internationalisering m.v. Udviklingskontrakten vil skulle revideres i de tilfælde, hvor opgaverne vedrørende forskningsbaseret myndighedsbetjening i medfør af det foreslåede § 2, stk. 4, har indflydelse på de med videnskabsministeren aftalte mål og rammer for universitetet. Revision forventes tidligst at ske i efteråret 2007.

I forslaget præciseres det, at udviklingskontrakten skal omhandle universitetets samlede virksomhed. Af udviklingskontrakten skal fremgå, i hvilket omfang de opgaver, som universitetet varetager i medfør af det foreslåede § 2, stk. 4, forventes at bidrage til uddannelse, forskningskvalitet, tiltrækning af EU-midler, erhvervsamarbejde og internationalt samarbejde.

I forbindelse med forhandlingen af udviklingskontrakten skal videnskabsministeren sikre sig, at udviklingskontrakten respekterer de med vedkommende minister indgåede aftaler om opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4.

Til nr. 4

Sammenlægning af sektorforskningsinstitutioner og universiteter og etablering af et samspil på alle niveauer mellem de hidtidige sektorforskningsopgaver og universitetets øvrige opgaver vil være centrale strategiske udfordringer for universiteterne i en periode fremover. De aftaler, som skal indgås med vedkommende minister om løsning af opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, vil desuden ofte være af betydeligt omfang. På den baggrund er det fundet hensigtsmæssigt, at det som udgangspunkt er bestyrelsen, der indgår kontrakten med en minister om opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, uanset, at det normalt er rektor, der tegner universitetet i relation til eksterne samarbejder.

Universiteterne udfører også opgaver for en anden minister i medfør af den gældende lovs § 7 (uddannelsesopgaver). Det er fundet naturligt at sidestille de to typer af opgaver i henseende til bestyrelsens kompetence.

Bestyrelsen kan delegere kompetencen til at indgå aftale til rektor. Regler om delegation skal fastsættes i vedtægten, hvis universitetet i væsentligt omfang udfører opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, og den gældende lovs § 7.

Til nr. 5

Bestemmelsens første punktum er nyt og sigter på at præcisere den allerede gældende lov, nemlig at bestyrelsens sammensætning skal afspejle universitetets samlede profil og opgaver. Bestyrelsens sammensæt-

ning skal således også afspejle opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, når disse varetages i væsentligt omfang.

Bestyrelsesmedlemmer udpeges i deres personlige egenskab og kompetence og ikke som repræsentanter for bestemte interesser, organisationer eller sektorer. Medlemmer af bestyrelsen er således alene bundet ved deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift fra andre.

Til nr. 6

Erfaring i forbindelse med universiteternes udarbejdelse af vedtægter har vist, at det er unødigt begrænsende, at det ikke er muligt at udpege et nyt bestyrelsesmedlem for en kortere periode end 4 år, når et siddende medlem får varigt forfald, fx på grund af sygdom. Med forslaget skabes smidighed i henseende til fastsættelsen af funktionsperioden i disse tilfælde. Et nyt medlem kan udpeges for det afgående medlems resterende funktionsperiode.

Til nr. 7

Til § 13 a, stk. 1

Der skal nedsættes et eller flere aftagerpaneler, hvilket betyder, at der normalt bør nedsættes mindst ét aftagerpanel for hvert faglige hovedområde ved universitetet, da medlemmerne tilsammen skal have erfaring med og indsigt i uddannelsesområdet og de ansættelsesområder, som uddannelserne giver adgang til. Alle uddannelser skal tilknyttes et aftagerpanel. Der kan nedsættes aftagerpaneler fælles for flere uddannelser, også på tværs af hovedområder, herunder aftagerpaneler der både omfatter bachelor-, kandidat- og masteruddannelser.

Det enkelte universitet beslutter selv, hvordan det vil organisere aftagerpanelerne. Det betyder, at etableringen af aftagerpaneler kan ske ud fra det enkelte hovedområdes faglige kultur og organisatoriske praksis, hvorved nytteværdien af aftagerpaneler bliver større.

Til § 13 a, stk. 2 og 3

Aftagerpanelerne har alene en rådgivende funktion og har blandt andet til opgave at rådgive universitetet om såvel nye som eksisterende uddannelsers kvalitet og relevans i forhold til arbejdsmarkedets behov og i forhold til samme og beslægtede uddannelser ved universitetet og ved andre universiteter, sådan at man undgår blindgyder, minimerer meritproblemer og hermed øger fleksibiliteten mellem uddannelserne.

Til § 13 a, stk. 4

Universitetet kan vælge at sammensætte et eller flere aftagerpaneler i samarbejde med et eller flere andre

universiteter, hvorved der bliver mulighed for tværgående udvikling og koordinering af uddannelsesudbud m.v.

Til nr. 8

Der er tale om en konsekvensændring som følge af muligheden for ansættelse af direktører og sektorchefer for faglige enheder og udpegnings af ph.d.-skoleledere, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, 15, 16 og 21.

Til nr. 9

Universitetet kan i medfør af gældende lovs § 10, stk. 1, jf. også den foreslåede § 16 a, beslutte at henlægge opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, til faglige enheder. Med bestemmelsen placeres ansættelseskompetencen af ledere ved faglige enheder på hovedområdeniveau hos rektor, ligesom det gælder for ledere af hovedområder i øvrigt, jf. gældende lovs § 14, stk. 4.

Til nr. 10

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 9, om ansættelse af direktører for faglige enheder.

Til nr. 11 og 12

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 13, om akademiske råd for faglige enheder.

Til nr. 13

Er der på universitetet oprettet et akademisk råd for hvert hovedområde, foreslås det, at der oprettes akademisk råd for faglige enheder på hovedområdeniveau. Da der ikke er studerende på en faglig enhed, er det foreslået, at akademisk råd for faglige enheder på hovedområdeniveau sammensættes, så det består af direktøren som formand og i øvrigt af videnskabeligt personale, herunder ansatte ph.d.-studerende med tjenestested ved den faglige enhed. Da akademisk råds hovedopgave er at sikre den akademiske uafhængighed, er det som for øvrige akademiske råd foreslået, at det teknisk-administrative personale ikke repræsenteres.

Til nr. 14

Forslaget er en konsekvensændring som følge af det foreslåede § 2, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, idet dekanen som hidtil skal sikre sammenhæng i og kvalitet og kvalitetsudvikling af de opgaver, der påhviler hovedområdet.

Til nr. 15

Oprettes faglige enheder på institutniveau, foreslås det, at dekanen ansætter og afskediger enhedens sektorchef på samme måde, som dekanen har kompetence til at ansætte og afskedige institutledere.

Hvis der i medfør af den foreslåede § 16 a etableres faglige enheder på hovedområder, er det direktøren for den faglige enhed, der ansætter enhedens sektorchefer.

Til nr. 16

Til stk. 4

Det foreslås, at dekanen får kompetence til at udpege og afsætte ph.d.-skoleledere. Ved udpegningen skal dekanen sikre, at ph.d.-skolelederen har faglig og ledelsesmæssig legitimitet, jf. lovforslagets § 1, nr. 20.

Til stk. 5

Internationale evalueringer skal gennemføres med regelmæssige mellemrum, fx hvert 5. år, og ved brug af internationale paneler. Inden igangsættelse skal evalueringen drøftes med ph.d.-skolelederen og i ph.d.-udvalget. Det er dekanens ansvar at følge op på såvel de internationale evalueringer som de løbende evalueringer af ph.d.-skolernes aktiviteter.

Til nr. 17

Med bestemmelsen foreslås, at dekanen også skal nedsætte ph.d.-udvalg og udpege formænd og eventuelle næstformænd for ph.d.-udvalg efter indstilling fra ph.d.-udvalget.

Til nr. 18

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 16.

Til nr. 19

På samme måde som for studienævn foreslås det, at dekanen kan anvende denne bestemmelse til i undtagelsestilfælde, dvs. kun ved alvorlig misrøgt af funktionen, at bringe et ph.d.-udvalgs funktion til ophør inden valgperiodens udløb. Bestemmelsen giver også mulighed for, at dekanen – som for studienævn – kan overtage ph.d.-udvalgets opgaver. Anvendelse af denne mulighed må betragtes som en absolut undtagelse. Hjemmelen til, at dekanen kan overtage ph.d.-udvalgets opgaver, vil også kunne anvendes uden, at ph.d.-udvalgets funktion bringes til ophør, fx i en situation hvor en beslutning af tidsmæssige grunde ikke kan udsættes.

Til nr. 20

Det foreslås, at ansættelses- og afskedigelsesproceduren for sektorchefer ved de faglige enheder som for institutledere skal fastsættes i vedtægten. Ligesom for øvrige ledere skal proceduren her sikre, at sektorchefer har faglig og ledelsesmæssig legitimitet. Proceduren for udpegning af ph.d.-skoleledere fastsættes ligeledes i vedtægten. Proceduren skal sikre, at lederen for ph.d.-skolen har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

Til nr. 21

Til § 16 a, stk. 1

De opgaver, som hidtil har påhvilet sektorforskningsinstitutionerne, og som nu overgår til universiteter, er eller forventes at blive indpasset i universiteternes opgaveløsning på forskellige måder. Formålet med bestemmelsen er at skabe et fleksibelt system, hvorefter det enkelte universitet i videst muligt omfang kan indrette sin organisation efter behov. Universitetet bestemmer således selv, om opgaverne skal varetages af de eksisterende enheder i organisationen, eller om det er mere hensigtsmæssigt, at opgaverne varetages af en ny faglig enhed.

Varetagelsen af opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, kan ske på universitetets allerede eksisterende hovedområder eller institutter, eller der kan oprettes særskilte hovedområder, institutter eller afdelinger med det formål primært at varetage opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4. Ledelsesansvaret for varetagelsen af opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, vil som for øvrige opgaver ligge hos dekan eller institutleder.

Skønnes det uhensigtsmæssigt at placere opgaver i et hovedområde eller institut, kan universitetet oprette en faglig enhed, som varetager opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4. Ledelsesansvaret vil her ligge hos direktør eller sektorchef.

Til § 16 a, stk. 2

Den faglige enhed kan placeres som et af universitetets hovedområder eller på niveau hermed, således at direktøren for enheden ansættes og afskediges af rektor.

Til § 16 a, stk. 3

For faglige enheder på hovedområdeniveau er lederen direktør. Direktøren skal så vidt muligt være anerkendt forsker.

En direktør, der ikke er anerkendt forsker, kan ansættes, hvis det ikke er muligt at ansætte en anerkendt forsker, fx fordi ingen egnede anerkendte forskere, der har erfaring med ledelse og varetagelse af opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, har søgt stillingen.

Bestemmelsen indeholder desuden et ufravigeligt krav om, at direktøren ved en faglig enhed skal have erfaring med ledelse og varetagelse af opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4.

I de tilfælde, hvor der undtagelsesvis ansættes en direktør, der ikke er anerkendt forsker, må universitetet på anden måde sikre kvaliteten i forskningen.

Der er i dag alene krav om, at sektorforskningsdirektører skal være forskningskyndige. Sektorforskningsdirektører skal kunne fortsætte som direktør for en faglig enhed. Kravet om, at direktøren så vidt muligt skal være anerkendt forsker, gælder derfor kun ved nyansættelse, genopslag af stillingen eller ved åremålsforlængelse.

Til § 16 a, stk. 4

Direktøren skal opbygge en organisation til at løfte den faglige enheds samlede opgaver med inddragelse af det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende med tjenestested på den faglige enhed og det teknisk-administrative personale.

Direktøren har ansvaret for den faglige enheds kvalitet i forskning og udførelse af opgaver. Direktøren har ansvaret for evalueringer af enhedens opgaver, herunder forskning. Tidspunktet for evalueringer skal fastsættes i udviklingskontrakten.

Direktøren er ansvarlig for den faglige enheds deltagelse i universitetets uddannelse og undervisning, herunder udvikling af forsknings- og uddannelsesmiljøet og sikring af talentpleje.

Da der ikke forventes at ligge selvstændig uddannelse eller undervisning på den faglige enhed, skal den faglige enheds deltagelse i universitetets uddannelse og undervisning foregå efter aftale og i samarbejde med studieledere og ph.d.-skoleledere inden for de for den faglige enhed relevante områder.

Til § 16 a, stk. 5

Ligesom dekaner kan ansætte og afskedige institutledere og sektorchefer, foreslås det, at direktører kan ansætte og afskedige sektorchefer.

Til § 16 a, stk. 6

For faglige enheder placeret på institutniveau er lederen sektorchef. Sektorchefen skal så vidt muligt være anerkendt forsker. En sektorchef, der ikke er anerkendt forsker, kan ansættes, hvis det ikke er muligt at ansætte en anerkendt forsker, fx fordi ingen egnede anerkendte forskere, der har erfaring med ledelse og varetagelse af opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, har søgt stillingen.

Bestemmelsen indeholder desuden et ufravigeligt krav om, at sektorchefen ved en faglig enhed på insti-

tutniveau skal have erfaring med ledelse og varetagelse af opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4.

I de tilfælde, hvor der undtagelsesvis ansættes en sektorchef, der ikke er anerkendt forsker, må universitetet på anden måde sikre kvaliteten i forskningen.

Der er i dag alene krav om, at sektorforskningsdirektører skal være forskningskyndige. Sektorforskningsdirektører skal kunne fortsætte som sektorchef for en faglig enhed. Kravet om, at sektorchefen så vidt muligt skal være anerkendt forsker, gælder derfor kun ved nyansættelse, genopslag af stillingen eller ved åremålsforlængelse.

Til § 16 a, stk. 7

Sektorchefens opgaver svarer i høj grad til institutlederens opgaver. Sektorchefen varetager efter retningslinier fastlagt af universitetets bestyrelse den faglige enheds daglige ledelse, herunder planlægning og fordeling af arbejdsopgaver, forskningsmiljøet, budget og personale. Sektorchefen er ansvarlig for den faglige enheds forskning og for opfølgning på evaluering af den faglige enheds opgaver, herunder forskning.

Bestemmelsen, som svarer til den gældende lovs § 17 om forskningsfrihed, fastslår, at forskere ved en faglig enhed har forskningsfrihed.

Den enkelte forsker har forskningsfrihed inden for sit faglige ansættelsesområde med de forpligtelser, der følger af et ansættelsesforhold. Den enkelte forsker har således frihed til at vælge forskningsmetode, fremgangsmåde og emner inden for universitetets forskningsstrategiske rammer, som fastlagt i udviklingskontrakten og aftalen mellem universitetet og vedkommende minister om opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4.

På samme måde som for institutledere foreslås det, at en sektorchef i kraft af sin instruktionsbeføjelse kan pålægge den enkelte forsker at løse bestemte opgaver, men den enkelte forsker kan, hvor den pågældende ikke er pålagt sådanne opgaver, forske frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer. Sektorchefen skal være orienteret om – og godkende – medarbejdernes aftaler om varetagelse af eksternt finansierede forskningsprojekter. Sektorchefen skal følge den enkelte forskers publikationsvirksomhed og kvaliteten heraf, herunder overholdelsen af universitetets videnskabssetiske retningslinjer.

Den uafhængige evaluering, som videnskabsministeren gennemfører i 2009, vil blandt andet belyse den frie akademiske debat og forskningsfriheden under den gældende universitetslov.

Til § 16 a, stk. 8

Ansættelses- og afskedigelsesproceduren for sektorchefen ved de faglige enheder skal fastsættes i vedtægten. Proceduren skal sikre, at sektorchefen har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

Til § 16 b, stk. 1

Med det formål at fastholde og øge kvaliteten af ph.d.-uddannelsen, herunder øge gennemførelsen og reducere studietiden samt sikre en større og mere ensartet kvalitet af ph.d.-uddannelse i Danmark, foreslås det, at al ph.d.-uddannelse skal foregå ved ph.d.-skoler.

En ph.d.-skole er en organisatorisk enhed med en leder, der har det overordnede ansvar for uddannelse af ph.d.-studerende inden for et fagligt afgrænset og sammenhængende område. Ph.d.-skolen har ansvaret for, at de indskrevne ph.d.-studerende gennemgår et struktureret og sammenhængende uddannelsesforløb på højeste internationale niveau med undervisning og vejledning, der lever op til fastsatte krav om kvalitet.

Uddannelsen af ph.d.-studerende kan ske i samarbejde mellem flere ph.d.-skoler, men ansvaret for den enkelte ph.d.-studerendes forløb ligger altid hos en ph.d.-skole på det universitet, hvor den ph.d.-studerende er ansat.

Den gældende bekendtgørelse om ph.d.-uddannelsen og ph.d.-graden, bekendtgørelse nr. 114 af 8. marts 2002, agtes ændret som konsekvens af forslagens bestemmelser om ph.d.-skoler, ph.d.-skoleledere og ph.d.-udvalg. Det gælder regler for organisering af ph.d.-uddannelsen, regler for udpegning af vejledere samt procedure for nedsættelse af bedømmelsesudvalg m.v. Derudover forventes det, at ph.d.-bekendtgørelsen vil blive justeret efter forudgående drøftelser med universiteterne som følge af blandt andet anbefalingerne i den evaluering af ph.d.-uddannelserne, som blev offentliggjort i foråret 2006 i rapporten »A Public Good – PhD Education in Denmark«. En ny bekendtgørelse vil blive fastsat med hjemmel i den gældende universitetslovs § 8.

Til § 16 b, stk. 2

En ph.d.-skole oprettes for et fagligt afgrænset og sammenhængende område enten inden for samme universitet eller i samarbejde mellem flere universiteter.

Ved oprettelse af ph.d.-skoler skal universitetet sikre, at det er muligt at etablere et kursusudbud, der både i henseende til kvalitet og kvantitet lever op til krav om højeste internationale niveau og skaber et attraktivt studiemiljø for ph.d.-studerende fra ind- og udland. Antallet af ph.d.-skoler og mål for antal stude-

rende, herunder gennemførelsesprocenten på de forskellige ph.d.-skoler, fastlægges i universitetets udviklingskontrakt.

Til § 16 b, stk. 3

Ph.d.-skolelederen har det overordnede ansvar for uddannelse af ph.d.-studerende inden for et fagligt afgrænset og sammenhængende område. På linje med andre ledere på universitetet foreslås det, at ph.d.-skolelederen skal være anerkendt forsker. Ph.d.-skolelederen skal desuden have erfaring med og indsigt i ph.d.-uddannelse.

Til § 16 b, stk. 4

Det foreslås, at ph.d.-skolelederen udpeger ph.d.-vejledere på ph.d.-skolen.

Efter forslaget godkender ph.d.-skolelederen ph.d.-studerende til indskrivning på skolen efter indstilling fra repræsentanterne for det videnskabelige personale i ph.d.-udvalget.

I forbindelse med indstilling til indskrivning af ph.d.-studerende kan ph.d.-udvalget lade sig rådgive af fx interne forskningsudvalg eller fagkyndige paneller.

Ansættelsen af de ph.d.-studerende følger universitetets almindelige regler herfor.

Til § 16 b, stk. 5

Det er lederen for ph.d.-skolen, der er ansvarlig for ph.d.-skolens uddannelse. Lederens planlægning af uddannelsen sker med inddragelse af ph.d.-udvalget. Det er hensigten, at planlægningen af uddannelsen vil omfatte en sikring af værdifulde internationale ophold for de studerende.

Det er endvidere ph.d.-skolelederens ansvar at sikre et tilfredsstillende kvalitetsniveau i ph.d.-afhandlingerne, herunder sikre relevante kvalitetssikringsprocedurer.

Til § 16 b, stk. 6

Ph.d.-skolelederen er ansvarlig for igangsættelse af løbende evalueringer af ph.d.-skolens aktiviteter, herunder vejledning og kursusaktiviteter m.v. Ph.d.-skolelederen indstiller med inddragelse af ph.d.-udvalget forslag til dekanen om opfølgning herpå. Såvel evalueringer som opfølgningsplaner skal offentliggøres fx på universitetets hjemmeside.

Ved dokumenteret dårlig eller mangelfuld vejledning er ph.d.-skolelederen ansvarlig for efter drøftelse med dekanen at følge op på dette og eventuelt i samråd med dekanen at udpege nye vejledere. Heri ligger også, at det er ph.d.-skolelederens ansvar at følge op på for lange studietider, frafald m.v.

Til § 16 b, stk. 7

Ph.d.-udvalg oprettes for at sikre de ph.d.-studerendes indflydelse på ph.d.-forløbet. Ph.d.-udvalget skal have deltagelse af ph.d.-studerende. Der kan være flere ph.d.-udvalg i tilknytning til den enkelte ph.d.-skole. Universitetet fastsætter nærmere regler for ph.d.-udvalgets arbejde, herunder dets sammensætning.

Med en selvstændig hjemmel til oprettelse af ph.d.-udvalg er ph.d.-uddannelsen ikke længere omfattet af den gældende lovs regler om studienævn.

Ph.d.-udvalget indstiller blandt udvalgets videnskabelige personale en formand. Udvalget kan, hvis det ønsker det, også indstille en næstformand. Denne vil kunne indstilles blandt de studerende i udvalget. Efter indstilling udpeger dekanen såvel formand som eventuel næstformand i medfør af det foreslåede § 16, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 17.

Det er dekanens beslutning efter samråd med ph.d.-udvalget, hvorvidt der skal være personsammenfald mellem ph.d.-skoleleder og formand for ph.d.-udvalget. Udpeges ph.d.-skolelederen ikke som formand, bør ph.d.-skolelederen deltage i ph.d.-udvalgets møder som observatør.

Bedømmelsesudvalget sammensættes efter det faglige indhold i den pågældende ph.d.-afhandling og består i forhold til universitetet af såvel interne som eksterne repræsentanter. Det forudsættes, at universitetet har fastsat nærmere regler herfor.

Som det blandt andet fremgår af en international evaluering af den danske forskeruddannelse A Public Good – PhD Education in Denmark fra 2006, er ph.d.-kurser et centralt element, der bidrager til at sikre kvalitet i såvel ph.d.-uddannelse som ph.d.-afhandling. For at sikre et overordnet og strategisk fokus herpå er det ph.d.-udvalgets opgave at godkende ph.d.-kurser.

For at sikre gennemsigtighed i skolens virksomhed og de beslutninger der træffes, skal der udarbejdes interne retningslinier, som skal offentliggøres. Det er ph.d.-udvalgets opgave at udarbejde forslag hertil.

I overensstemmelse med almindelig praksis vedrørende evalueringer, hvor nedsatte udvalg høres, er det ph.d.-udvalgets opgave at udtale sig vedrørende evalueringer af skolens virksomhed, herunder vejledning.

Behandling af ansøgninger om merit og dispensation følger i naturlig forlængelse af indstilling om ansættelse af ph.d.-studerende. Parallelt hermed er det alene repræsentanter for det videnskabelige personale i ph.d.-udvalget, der godkender ansøgninger om merit og dispensation.

Sager, der kan forelægges ph.d.-udvalget, er blandt andet spørgsmål vedrørende internationale forhold,

(fx Bologna-deklarationen), diverse relevante høringer, mulige samarbejdsaftaler med eksterne m.v.

Til § 16 b, stk. 8

Det foreslås, at ph.d.-udvalget skal bestå af såvel videnskabeligt personale som ph.d.-studerende. I ph.d.-udvalget betragtes ph.d.-studerende som studerende.

Det samlede antal medlemmer af ph.d.-udvalg fastsættes i universitetets vedtægt.

Til § 16 b, stk. 9

Det foreslås, at de nærmere rammer for organisation og implementering af ph.d.-skolerne fastsættes i universitetets vedtægt.

Der findes i dag tværgående forskerskoler, der er oprettet i samarbejde mellem flere universiteter med en administrativ forankring på et af de deltagende universiteter. Det foreslås, at det muliggøres at oprette ph.d.-skoler på tværs af universiteter. Det faglige omdrejningspunkt for disse skoler defineres af de deltagende universiteter i fællesskab. Organisatorisk vil en tværgående ph.d.-skole være forankret på ét universitet.

Til gengæld forventes det, at ph.d.-skoler, der oprettes på tværs af universiteter, vil oprette fælles ph.d.-udvalg med deltagelse af ph.d.-studerende og øvrigt videnskabeligt personale fra de deltagende universiteter. Ved bestemmelsen gives hjemmel til, at ph.d.-udvalget for ph.d.-skolen kan sammensættes med repræsentanter fra flere af de deltagende universiteter.

Det foreslås, at de nærmere regler om nedsættelsen af det fælles ph.d.-udvalg skal fastsættes i de deltagende universiteters vedtægter.

Ph.d.-skoler kan tillige indgå samarbejdsaftaler med forskningsinstitutioner og udenlandske universiteter om ph.d.-uddannelsen. Samarbejdsaftalerne bør indeholde aftaler om kompetencefordeling, værtskab, kursusudbud m.v.

Til nr. 22 og 23

Der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 16.

Til nr. 24

Med tilføjelsen af ordene »herunder forhåndsmérit« i universitetslovens § 18, stk. 6, nr. 4, foretages en præcisering af bestemmelsen, idet studienævnet allerede i dag har kompetence til træffe afgørelse i alle ansøgninger om merit. Det gælder således også ansøgninger om forhåndsmérit i forbindelse med planlagte studieophold ved et andet universitet i Danmark eller udlandet.

F. t. l. vedr. universitetsloven

Præciseringen skal blandt andet ses i sammenhæng med, at et studieophold i udlandet kun kan gennemføres med statens uddannelsesstøtte (SU) og anden støtte, hvis opholdet på forhånd er godkendt af det danske universitet som fuldt meritgivende. Herved kan de uddannelsesdele, som er gennemført i udlandet, erstatte en tilsvarende del af den danske uddannelse. Præciseringen skal også ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 25, om, at faglige spørgsmål ved studienævnets afgørelser om merit og forhåndsmerit kan indbringes for et ankenævn.

Til nr. 25

Til § 18 a, stk. 1 og 2

Med bestemmelsen får de studerende ret til at klage til et ankenævn over et studienævns faglige afgørelse om merit, når der er tale om et helt eller delvist afslag på merit eller forhåndsmerit. Det er rektor ved det universitet, hvor studienævnet har truffet afgørelsen, der nedsætter ankenævnet, som består af en videnskabelig medarbejder fra universitetet og en videnskabelig medarbejder fra et andet universitet med fagligt kendskab til uddannelsen og dens fag/fagelementer. Medarbejderen fra universitetet må ikke være medlem af det studienævn, der har truffet afgørelsen.

Da det foreslås, at rektor nedsætter ankenævnet, vil nævnet indgå som en del af universitetets organisation på tilsvarende måde som ankenævn for eksamenskla-ger, jf. §§ 44-52 i eksamensbekendtgørelsen. De nærmere regler om ankenævnet og dets virksomhed fastsættes af ministeren, jf. lovforslagets § 1, nr. 25 (det foreslåede § 18 a, stk. 3).

Til § 18 a, stk. 3

Med bestemmelsen får ministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om ankenævnet. Det er hensigten, at ministeren vil bestemme, at ankenævns afgørelse træffes efter en drøftelse mellem medlemmerne i ankenævnet, og at drøftelsen kan foregå skriftligt, herunder pr. e-mail, hvis der er enighed blandt medlemmerne om skriftlig behandling. I tilfælde af uenighed mellem medlemmerne i ankenævnet, er det repræsentanten fra det andet universitet, som har den udslagsgivende stemme, når afgørelsen træffes.

Ministeren vil fastsætte, at ankenævns afgørelser er endelige med hensyn til den faglige vurdering af spørgsmålet om merit, dvs. den indholdsmæssige afgørelse af, om kvalifikationerne kan erstatte dele af den pågældende uddannelse. Rektor vil kunne prøve legaliteten af ankenævns afgørelse i lighed med andre afgørelser, som træffes af universitetet. Ministeren vil endvidere fastsætte, at ankenævns endelige afgø-

relse, for så vidt angår retlige spørgsmål, kan indbringes for Universitets- og Bygningsstyrelsen, jf. gældende universitetslovs § 34, stk. 1. Ved retlige spørgsmål tænkes først og fremmest på forvaltningsretlige spørgsmål og spørgsmål vedrørende uddannelsesregler. Det er tanken, at ministeren vil fastsætte regler om proceduren for at indgive en klage til Universitets- og Bygningsstyrelsen, fx at klagen til styrelsen skal indgives gennem universitetet senest 2 uger efter, at afgørelsen er meddelt den, som afgørelsen vedrører.

Til nr. 26 og 27

Den gældende universitetslovs § 19, stk. 1, foreslås opsplittet i tre nye stykker, således at det fremgår af stk. 1, hvilke typer af aktiviteter, der ydes tilskud til, af stk. 2, hvorledes tilskud til uddannelse fastsættes, og af stk. 3, hvorledes tilskud til universitetets øvrige opgaver fastsættes.

Det fremgår af finansloven for 2007, at der er etableret en ny og forenklet takststruktur på heltids- og deltidsuddannelse, der reducerer antallet af takster fra 17 til 3. Konsekvensen af reformen er, at de mange forskellige taksttyper (undervisnings-, fællesudgifts-, bygnings- og praktiktaxameter) sammenfattes i en enkelt uddannelses takst. Denne takst udgør det samlede tilskud til uddannelse, dvs. til undervisning, bygninger og administration m.v. Derfor foreslås ordet »undervisning« ændret til »uddannelse« i beskrivelsen af hvilke opgaver, som ministeren yder tilskud til, da begrebet uddannelse er bredere end begrebet undervisning og dækker en bredere vifte af aktiviteter.

Lovforlaget medfører ikke en materiel ændring af § 19, stk. 1, da bestemmelsens 2. og 3. pkt. foreslås videreført med hovedsagligt samme ordlyd i et nyt stykke 2 og 3, jf. nedenfor.

Som følge af taxameterreformen sammenfattes de forskellige taksttyper som ovenfor beskrevet til en enkelt uddannelses takst. § 19, stk. 2, der nærmere beskriver, hvad tilskuddet til universiteterne indeholder, anses derfor for at være overflødig og foreslås som følge heraf ophævet.

Den foreslåede bestemmelse i § 19, stk. 2, viderefører den nuværende § 19, stk. 1, 2. pkt., med enkelte ændringer.

Det foreslås, at tilskud alene ydes til universiteternes udbud af godkendte uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5. Dette skal ses i sammenhæng med lovforslag nr. L 111 om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser (akkrediteringsloven), der blev fremsat den 15. december 2006, hvori det foreslås, at danske universiteters udbud i Danmark af bachelor- og kandidatuddannelser samt masteruddan-

nelser og anden deltidsuddannelse efter universitetsloven skal akkrediteres eller præakkrediteres og godkendes af Akkrediteringsrådet. Som følge heraf foreslås det præciseret i § 19, stk. 2, at der ydes tilskud til universitetets udbud af godkendte uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet nogen ændring i den gældende bestemmelse i § 19, stk. 1, 2. pkt., som videreføres med dette forslag.

Det foreslåede § 19, stk. 3, er efter sin ordlyd indeholdt i den gældende bestemmelse i § 19, stk. 1, 3. pkt., og forudsættes anvendt i overensstemmelse med gældende praksis.

Til nr. 28

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 27.

Til nr. 29

Til § 26, stk. 5

Med bestemmelsen får universitetet mulighed for at få dækket administrative omkostninger, der er forbundet med at behandle ansøgninger om optagelse til en universitetsuddannelse. I den forbindelse skal universitetet gennemgå en række dokumenter, herunder eksamensbeviser m.m. der dokumenterer, om ansøgeren opfylder de faglige adgangskrav samt eventuelle sprogkrav, der er fastsat for den pågældende uddannelse. Det er forventningen, at et depositum vil afholde nogen af de åbenlyst ukvalificerede fra at ansøge om en studieplads.

Efter bestemmelsen skal et depositum, som universitetet opkræver for behandling af en ansøgning om optagelse, kun betales tilbage til de ansøgere, som bliver optaget på uddannelsen. Formålet med depositummet er blandt andet adfærdsregulering, idet det må forventes, at et depositum for ansøgning om optagelse vil afholde nogen af de åbenlyst ukvalificerede fra at ansøge om studieplads, og derfor vil de ansøgere, som ikke bliver optaget på uddannelsen, ej heller modtage tilbagebetaling.

Bestemmelsen omfatter kun visse udenlandske ansøgere fra tredjelande, dvs. udenlandske ansøgere, der hverken efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller konventioner og aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske ansøgere for så vidt angår gratis ansøgning om optagelse til en uddannelse. Det vil ændre sig over tid, hvilke udenlandske ansøgere der er omfattet af bestemmelsen, da dette afhænger af de aftaler og konventioner, som Danmark indgår på området.

Universitetet skal ikke opkræve depositum fra ansøgere, der er udvekslet med danske studerende efter

aftale mellem universitetet og et eller flere universiteter i udlandet, hvis aftalen forudsætter et gensidigt gratisprincip. Det er frivilligt for det enkelte universitet, om universitetet vil anvende muligheden for at opkræve depositum, men hvis universitetet beslutter at opkræve et depositum, skal det omfatte alle ansøgere fra tredjelande, medmindre der er tale om en udvekslingsaftale, som forudsætter et gensidigt gratisprincip, eller ansøgeren har krav på ligestilling med danske ansøgere efter EU-retten m.v.

Depositummet fastsættes således, at der opnås fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med sagsbehandlingen, og således, at der tilstræbes balance over en 4-årig periode, jf. Finansministeriets budgetvejledning. Ved fastsættelsen af depositummet skal der tages højde for, at det skal tilbagebetales, hvis ansøgeren bliver optaget på den ansøgte uddannelse.

Til § 26, stk. 6

Efter bestemmelsen får universitetet mulighed for at få dækket de administrative omkostninger, der er forbundet med at afholde en faglig kvalifikationsprøve og/eller en sprogpøve i engelsk eller et andet fremmedsprog, som kan verificere ansøgernes faglige niveau og afsløre svindel med eksamensdokumenter, inden universitetet træffer beslutning om optagelse.

I modsætning til depositummet efter det foreslåede § 26, stk. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 29, betales de gebyrer, universitetet opkræver for at afholde en særligt tilrettelagt faglig kvalifikationsprøve- og/eller sprogpøve, ikke tilbage. Det gælder uanset, om ansøgeren bliver optaget på uddannelsen eller ej.

Bestemmelsen omfatter kun visse udenlandske ansøgere fra tredjelande, dvs. udenlandske ansøgere, der hverken efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller konventioner og aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske ansøgere. Det vil ændre sig over tid, hvilke udenlandske ansøgere der er omfattet af bestemmelsen, da dette afhænger af de aftaler og konventioner, som Danmark indgår på området.

Det er frivilligt for det enkelte universitet, om universitetet vil anvende muligheden for at opkræve gebyr, men hvis universitetet beslutter at opkræve et gebyr, skal gebyret omfatte alle ansøgere fra tredjelande, som ikke har krav på ligestilling med danske ansøgere efter EU-retten m.v. Gebyret fastsættes således, at der opnås fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med sagsbehandlingen, og således, at der tilstræbes balance over en 4-årig periode, jf. Finansministeriets budgetvejledning.

Til nr. 30

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 9.

Til nr. 31

I medfør af det foreslåede § 2, stk. 4, kan universitetet efter aftale med vedkommende minister påtage sig opgaver af den type, som indtil 1. januar 2007 påhvilede sektorforskningsinstitutionerne.

Hvis universitetet og vedkommende minister ikke kan blive enige om en aftale, kan ministeren for videnskab, teknologi og udvikling efter forhandling med vedkommende minister og drøftelse med universitetet pålægge universitetet at udføre opgaver efter det foreslåede § 2, stk. 4, mod betaling fra vedkommende minister, når der er tale om opgaver af væsentlig samfundsmæssig betydning.

Det foreslås, at bestemmelsen kun anvendes, hvis det vil være uforsvarligt, at disse opgaver ikke bliver udført, og hvor muligheden for at indgå en frivillig aftale må anses for at være udelukket.

En minister kan vælge at konkurrenceudsætte de opgaver, der hidtil har påhvilet sektorforskningsinstitutionen, dvs. søge andre leverandører gennem udbud. Det forventes, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling alene vil udnytte hjemmelen til at pålægge universitetet en aftale i perioden indtil det tidspunkt, hvor den pågældende opgave efter en beslutning om konkurrenceudsættelse kunne være overgået til en anden leverandør. Denne begrænsning i bestemmelsens anvendelse afspejler, at universitetet må kun-

ne kalkulere med at kunne reducere sin kapacitet på det pågældende område, hvis vedkommende minister gennem en konkurrenceudsættelse har taget initiativ til eventuelt at fravælge universitetet som leverandør.

Til nr. 32

Forslaget er en konsekvens af, at Handelshøjskolen i Århus er blevet sammenlagt med Aarhus Universitet og oprettet som en universitetskole, Handelshøjskolen i Århus, Aarhus Universitet.

Til § 2

Til stk. 1.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Til stk. 2.

Det foreslås, at universitetet senest den 1. januar 2008 skal have nedsat et eller flere aftagerpaneler, hvilket indebærer, at alle uddannelser skal være tilknyttet et aftagerpanel fra denne dato.

Til stk. 3.

Af hensyn til eksisterende samarbejder, ph.d.-studerende, der har påbegyndt et uddannelsesforløb og allerede afgivne bevillinger fra det forskningsrådsgivende system til forskerskoler, er der indsat en overgangsbestemmelse, hvorefter videnskabsministeren efter ansøgning fra universitetet kan dispensere fra tilknytning til ph.d.-skoler i op til 3 år fra lovens ikrafttræden.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 280 af 21. marts 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 544 af 8. juni 2006, foretages følgende ændringer:

§ 2. Universitetet har til opgave at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder. Universitetet skal sikre et ligeværdigt samspil mellem forskning og uddannelse, foretage en løbende strategisk udvælgelse, prioritering og udvikling af sine forsknings- og uddannelsesmæssige fagområder og udbrede kendskab til videnskabens metoder og resultater.

Stk. 2. Universitetet har forskningsfrihed og skal værne om denne og om videnskabsetik.

Stk. 3. Universitetet skal samarbejde med det omgivende samfund og bidrage til udvikling af det internationale samarbejde. Universitetets forsknings- og uddannelsesresultater skal bidrage til at fremme vækst, velfærd og udvikling i samfundet. Universitetet skal som central viden- og kulturbærende institution udveksle viden og kompetencer med det omgivende samfund og tilskynde medarbejderne til at deltage i den offentlige debat.

Stk. 4. Universitetet skal medvirke til at sikre, at den nyeste viden inden for relevante fagområder gøres tilgængelig for videregående uddannelse uden forskning.

1. I § 2 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Universitetet kan med grundlag i sin forskning udføre opgaver for en minister efter aftale med denne, jf. dog § 33, stk. 2.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

Gældende formulering

§ 8. Ministeren fastsætter generelle regler om uddannelse, herunder censur og kvalitetsudvikling, jf. §§ 4 og 5, om titler, som er knyttet til uddannelse, jf. § 6, og om adgang til uddannelse.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at danske prøver og eksaminer kan afholdes i udlandet, eventuelt på særlige vilkår. Ministeren kan fastsætte regler herom og kan i den forbindelse fastsætte, at udgifterne ved afholdelsen helt eller delvis påhviler det danske universitet eller den studerende.

§ 10. Bestyrelsen er øverste myndighed for universitetet. Bestyrelsen varetager universitetets interesser som uddannelses- og forskningsinstitution og fastlægger retningslinjer for dets organisation, langsigtede virksomhed og udvikling.

Stk. 2. Der skal i størst muligt omfang være åbenhed om bestyrelsens arbejde.

Stk. 3. Bestyrelsen skal forvalte universitetets midler sådan, at de bliver til størst mulig gavn for universitetets formål.

Stk. 4. Bestyrelsesformanden disponerer over fast ejendom sammen med et medlem af bestyrelsen.

Stk. 5. Bestyrelsen godkender efter indstilling fra rektor universitetets budget, herunder fordeling af de samlede ressourcer og principperne for ressourcernes anvendelse, og underskriver regnskabet.

Stk. 6. Bestyrelsen udarbejder universitetets vedtægt og ændringer heri, som godkendes af ministeren.

Stk. 7. Bestyrelsen ansætter og afskediger rektor og ansætter og afskediger efter indstilling fra rektor universitetets øvrige øverste ledelse.

Lovforslaget

2. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Ministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende, herunder ph.d.-studerende, og ansøgere til universitetets uddannelser helt eller delvis skal ske elektronisk.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at studerendes evalueringer af undervisningen skal offentliggøres på universitetets hjemmeside.«

Gældende formulering

Stk. 8. Bestyrelsen indgår udviklingskontrakt med ministeren.

Stk. 9. Bestyrelsen har ikke kompetence i enkeltsager vedrørende universitetets øvrige ansatte, jf. stk. 7, eller vedrørende studerende.

Stk. 10. Den nærmere regulering om åbenhed om bestyrelsens arbejde efter stk. 2 fastsættes i vedtægten. Endvidere fastsættes de nærmere regler for ansættelses- og afskedigelsesproceduren efter stk. 7 i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at rektor har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

§ 12. Bestyrelsen sammensættes af udefrakommende medlemmer og af medlemmer, der repræsenterer universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Bestyrelsen sammensættes således, at flertallet af medlemmerne er udefrakommende. Bestyrelsen vælger en formand blandt de medlemmer, der er udefrakommende.

Stk. 2. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen bidrage til at fremme universitetets strategiske virke med deres erfaring og indsigt i uddannelse, forskning, videnformidling og videnudveksling.

Stk. 3. De udefrakommende medlemmer udpeges i deres personlige egenskab og udpeges for en periode på 4 år. Genudpegning kan finde sted én gang. De udefrakommende medlemmer skal desuden have erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.

Lovforslaget

3. I § 10, stk. 8, indsættes efter »ministeren«: »om universitetets samlede virksomhed«.

4. I § 10 indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:

»Stk. 9. Bestyrelsen indgår aftale om varetagelse af opgaver efter § 2, stk. 4, og nye aftaler om opgavevaretagelse efter § 7 med vedkommende minister.«

Stk. 9 og 10 bliver herefter stk. 10 og 11.

5. § 12, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Bestyrelsens sammensætning skal afspejle universitetets samlede opgaver. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen bidrage til at fremme universitetets strategiske virke med deres erfaring og indsigt i uddannelse, forskning, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter § 2, stk. 4.«

6. I § 12, stk. 3, indsættes efter 1. pkt.:

»Ved et medlems varige forfald inden periodens udløb kan et nyt medlem udpeges for den resterende periode.«

Gældende formulering

Stk. 4. De øvrige medlemmer skal vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Mindst to af medlemmerne skal være repræsentanter for de studerende. Repræsentanter for universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og for det teknisk-administrative personale er beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af forholdene på samme måde som tillidsrepræsentanter inden for vedkommende eller tilsvarende område.

Stk. 5. De nærmere regler om nedsættelse af bestyrelsen efter stk. 1-4 fastsættes i vedtægten.

§ 13. Universitetet kan nedsætte et repræsentantskab, der sammensættes af udefrakommende medlemmer.

Stk. 2. Repræsentantskabet drøfter på det overordnede niveau universitetets forskning, uddannelse og øvrige virksomhed og afgiver udtalelse herom til bestyrelsen.

Stk. 3. De nærmere regler om repræsentantskabet efter stk. 1 og 2 fastsættes i vedtægten. Det kan endvidere i vedtægten fastsættes, at nogle eller alle af bestyrelsens udefrakommende medlemmer udpeges af repræsentantskabet.

Lovforslaget

7. Efter § 13 indsættes:

»§ 13 a. Universitetet nedsætter et eller flere aftagerpaneler, der sammensættes af udefrakommende medlemmer. Medlemmerne skal tilsammen have erfaring med og indsigt i uddannelsesområdet og de ansættelsesområder, som uddannelserne giver adgang til.

Stk. 2. Universitetet sikrer dialog mellem aftagerpanelet og universitetet om uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet og inddrager aftagerpanelet ved udvikling af nye og eksisterende uddannelser samt ved udvikling af nye undervisnings- og prøveformer.

Stk. 3. Aftagerpanelet kan afgive udtalelse og stille forslag til universitetet om alle spørgsmål, der vedrører uddannelsesområdet. Aftagerpanelet skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, som universitetet forelægger for aftagerpanelet.

Gældende formulering

§ 14. Universitetets daglige ledelse varetages af rektor inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat. Den øvrige øverste ledelse, dekaner, institutledere og studieledere, varetager deres opgaver efter bemyndigelse fra rektor, jf. § 16, stk. 1 og 3-7, § 17, stk. 2 og 4, og § 18, stk. 5.

Stk. 2. Rektor skal være anerkendt forsker inden for et af universitetets fagområder og have indsigt i uddannelsessektoren. Rektor skal have erfaring med ledelse og organisering af forskningsmiljøer og skal have indsigt i et universitets virke og samspil med det omgivende samfund.

Stk. 3. Rektor indstiller ansættelse og afskedigelse af den øvrige øverste ledelse, jf. § 10, stk. 7, til bestyrelsen.

Stk. 4. Rektor ansætter og afskediger dekaner i de tilfælde, hvor universitetet opdeles i hovedområder.

Stk. 5. Rektor indstiller budgettet til bestyrelsen og underskriver regnskabet.

Stk. 6. Rektor fastsætter regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende.

Stk. 7. Rektor tegner universitetet med undtagelse af dispositioner over fast ejendom, jf. § 10, stk. 4, og træffer afgørelse i alle sager, jf. dog § 10, stk. 1 og 5-8, § 15, stk. 2, og § 18, stk. 4 og 6.

Stk. 8. Rektor skal godkende alle eksterne samarbejder, der forpligter universitetet.

Stk. 9. Rektor kan i særlige tilfælde opløse akademisk råd, jf. § 15, stk. 1. Rektor kan endvidere i særlige tilfælde overtage akademisk råds opgaver, jf. § 15, stk. 2.

Stk. 10. De nærmere regler om procedure for ansættelse og afskedigelse efter stk. 4 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at dekaner har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

Lovforslaget

Stk. 4. Universitetet kan nedsætte aftagerpaneler efter stk. 1 i fællesskab med andre universiteter.«

8. § 14, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Den øvrige øverste ledelse, dekaner, direktører, institutledere, sektorchefer, ph.d.-skoleledere og studieledere varetager deres opgaver efter bemyndigelse fra rektor, jf. § 16, stk. 1 og 3-9, § 16 a, stk. 4, 5 og 7, § 16 b, stk. 4-6, § 17, stk. 2 og 4, og § 18, stk. 5.«

9. I § 14 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Rektor ansætter og afskediger direktører for faglige enheder.«

Stk. 5-10 bliver herefter stk. 6-11.

10. I § 14, stk. 10, der bliver stk. 11, indsættes efter »stk. 4«: »og 5«, og efter »dekaner« indsættes: »og direktører for faglige enheder«.

Bilag til f. t. l. vedr. universitetsloven

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 15. Universitetet nedsætter et akademisk råd enten for universitetet eller for hvert hovedområde.

Stk. 2. Akademisk råd har følgende opgaver:

- 1) At udtale sig til rektor om den interne fordeling af bevillinger.
- 2) At udtale sig til rektor om centrale strategiske forsknings- og uddannelsesområder og planer for videnudveksling.
- 3) At indstille til rektor om sammensætning af sagkyndige udvalg, der skal bedømme ansøgere til videnskabelige stillinger.
- 4) At tildele ph.d.- og doktorgraden.

Stk. 3. Akademisk råd kan udtale sig om alle akademiske forhold af væsentlig betydning for universitetets virksomhed og har pligt til at drøfte de akademiske forhold, som rektor forelægger.

Stk. 4. Akademisk råd sammensættes af rektor, som er født formand, jf. dog stk. 5, og af medlemmer, der repræsenterer det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende. Repræsentanter for det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og for de studerende vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende.

Stk. 5. Hvis der oprettes flere akademiske råd, er hvert hovedområdes dekan født formand for hovedområdets akademiske råd.

11. I § 15, stk. 4, indsættes efter »stk. 5«: »og 6«.

12. I § 15, stk. 5, indsættes efter »hovedområdets akademiske råd«: », jf. dog stk. 6«.

13. I § 15 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Akademisk råd for en faglig enhed på hovedområdeniveau sammensættes af direktøren, som er formand, og af medlemmer, der repræsenterer det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende med tjenestested ved den faglige enhed. Repræsentanter for det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, vælges af og blandt det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende med tjenestested ved den faglige enhed.«

Gældende formulering

Stk. 6. De nærmere regler om nedsættelse af akademisk råd efter stk. 1 og 4 fastsættes i vedtægten.

§ 16. Dekanen varetager ledelsen af hovedområdet, sikrer sammenhæng mellem forskning og uddannelse og kvalitet af uddannelse og undervisning samt tværgående kvalitetsudvikling af hovedrådets uddannelse og forskning.

Stk. 2. Dekanen skal være anerkendt forsker og have erfaring med og indsigt i uddannelse, ledelse og et universitets samspil med det omgivende samfund.

Stk. 3. Dekanen ansætter og afskediger en institutleder ved hvert institut.

Stk. 4. Dekanen nedsætter studienævn og godkender formænd og næstformænd for studienævn.

Stk. 5. Dekanen udpeger og afsætter studieledere efter indstilling fra de studienævn, der er nedsat i henhold til stk. 4.

Stk. 6. Dekanen godkender studieordninger efter forslag fra studienævnet.

Lovforslaget

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

14. § 16, stk. 1, affattes således:

»Dekanen varetager ledelsen af hovedområdet og sikrer sammenhæng mellem forskning, uddannelse og opgaver efter § 2, stk. 4, jf. dog § 16 a, stk. 4. Dekanen sikrer endvidere kvalitet af uddannelse, undervisning og opgaver efter § 2, stk. 4, samt tværgående kvalitetsudvikling af hovedrådets uddannelse, forskning og opgaver efter § 2, stk. 4.«

15. I § 16, stk. 3, indsættes efter »institut«: »og en sektorchef ved hver faglig enhed på institutniveau, jf. dog § 16 a, stk. 5«.

16. I § 16 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»*Stk. 4.* Dekanen udpeger og afsætter ph.d.-skoleledere.

Stk. 5. Dekanen skal med inddragelse af ph.d.-skolelederne igangsætte internationale evalueringer af ph.d.-skolerne og følge op på evalueringer, herunder internationale evalueringer.«

Stk. 4-9 bliver herefter stk. 6-11.

17. § 16, stk. 4, der bliver stk. 6, affattes således:

»*Stk. 6.* Dekanen nedsætter ph.d.-udvalg og studienævn. Dekanen udpeger formænd og eventuelle næstformænd for ph.d.-udvalg efter indstilling fra det pågældende ph.d.-udvalg og godkender formænd og næstformænd for studienævn.«

18. I § 16, stk. 5, der bliver stk. 7, ændres »stk. 4« til: »stk. 6«.

Gældende formulering

Stk. 7. Dekanen kan i særlige tilfælde opløse studienævn, der er nedsat i henhold til stk. 4. Dekanen kan endvidere i særlige tilfælde overtage studienævns opgaver, hvorved § 18, stk. 4 og 6, fraviges.

Stk. 8. Hvor der ikke ansættes en dekan, varetages dekanens opgaver af rektor eller den, rektor bemyndiger hertil.

Stk. 9. De nærmere regler om ansættelse og afskedigelse efter stk. 3 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at institutledere har faglig og ledelsesmæssig legitimitet. Desuden fastsættes de nærmere regler om udpegning og afsættelse efter stk. 5 i vedtægten.

Lovforslaget

19. § 16, stk. 7, der bliver stk. 9, affattes således:

»*Stk. 9.* Dekanen kan i særlige tilfælde opløse ph.d.-udvalg og studienævn, der er nedsat i henhold til stk. 6. Dekanen kan endvidere i særlige tilfælde overtage ph.d.-udvalgs og studienævns opgaver, hvorved § 16 b, stk. 7, og § 18, stk. 4 og 6, fraviges.«

20. § 16, stk. 9, der bliver stk. 11, affattes således:

»*Stk. 11.* De nærmere regler om ansættelse og afskedigelse efter stk. 3 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at institutledere og sektorchefer har faglig og ledelsesmæssig legitimitet. Desuden fastsættes de nærmere regler om udpegning og afsættelse efter stk. 4 og 7 i vedtægten. Proceduren for udpegning efter stk. 4 skal sikre, at ph.d.-skoleledere har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.«

21. Efter § 16 indsættes:

»Faglige enheder

§ 16 a. Opgaver efter § 2, stk. 4, kan varetages ved faglige enheder.

Stk. 2. Faglige enheder kan organisatorisk placeres på hovedområde- eller institutniveau.

Stk. 3. En faglig enhed på hovedområdeniveau ledes af en direktør. Direktøren skal så vidt muligt være anerkendt forsker og skal desuden have erfaring med og indsigt i ledelse og løsning af opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 4. Direktøren for den faglige enhed varetager ledelsen af den faglige enhed og sikrer sammenhæng i og kvalitet af den faglige enheds opgaver efter § 2, stk. 4, samt sikrer kvalitetsudvikling af den faglige enheds opgaver. Direktøren sikrer desuden, at medarbejderne ved den faglige enhed bidrager til universitetets uddannelse efter nærmere aftale med ph.d.-skolelederen og studielederen.

Stk. 5. Direktøren ansætter og afskediger sektorchefer, jf. dog § 16, stk. 3.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 6. En faglig enhed på institutniveau ledes af en sektorchef. Sektorchefen skal så vidt muligt være anerkendt forsker og skal desuden have erfaring med og indsigt i ledelse og løsning af opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 7. Sektorchefen skal varetage den faglige enheds daglige ledelse, herunder planlægning og fordeling af arbejdsopgaver. Sektorchefen skal endvidere følge op på evaluering af den faglige enheds opgaver. Sektorchefen kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. I den tid, hvor de videnskabelige medarbejdere ikke er pålagt sådanne opgaver, forsker de frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer.

Stk. 8. De nærmere regler om ansættelse og afskedigelse efter stk. 5 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at sektorchefer har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

Ph.d.-skoler, ph.d.-skoleleder og ph.d.-udvalg

§ 16 b. Ph.d.-uddannelse foregår ved ph.d.-skoler.

Stk. 2. Universitetet opretter det nødvendige antal ph.d.-skoler.

Stk. 3. Ph.d.-skolelederen skal være anerkendt forsker og have erfaring med og indsigt i ph.d.-uddannelse.

Stk. 4. Ph.d.-skolelederen udpeger ph.d.-vejledere efter regler fastsat af det enkelte universitet. Ph.d.-skolelederen godkender ph.d.-studerende efter indstilling fra repræsentanter for det videnskabelige personale i ph.d.-udvalget.

Stk. 5. Ph.d.-skolelederen forestår med inddragelse af ph.d.-udvalget planlægning af skolens uddannelse, herunder internationale ophold.

Stk. 6. Ph.d.-skolelederen forestår med inddragelse af ph.d.-udvalget løbende evalueringer af skolens aktiviteter. Ph.d.-skolelederen indstiller til dekanen om opfølgning på disse evalueringer. Evalueringer og opfølgningsplaner skal offentliggøres.

Stk. 7. For at sikre studerendes indflydelse på ph.d.-forløbet nedsættes et ph.d.-udvalg. Ph.d.-udvalget har blandt andet følgende opgaver:

Gældende formulering

Lovforslaget

- 1) At indstille formand blandt ph.d.-udvalgets videnskabelige personale og eventuel næstformand blandt ph.d.-udvalgets studerende til dekanen.
- 2) At indstille om sammensætningen af bedømmelsesudvalg til dekanen.
- 3) At godkende ph.d.-kurser.
- 4) At udarbejde forslag om interne retningslinjer for ph.d.-skolen, herunder ph.d.-vejledning, til ph.d.-skolelederen.
- 5) At udtale sig om evaluering af ph.d.-uddannelse og -vejledning til ph.d.-skolelederen.
- 6) At godkende ansøgninger om merit og dispensation.
- 7) At udtale sig inden for sit område om alle sager af betydning for ph.d.-uddannelse og -vejledning, som dekanen eller den, dekanen bemyndiger hertil, forelægger.

Stk. 8. Ph.d.-udvalget består af repræsentanter for det videnskabelige personale og for de ph.d.-studerende, som vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale og de ph.d.-studerende.

Stk. 9. De nærmere regler om etablering af ph.d.-skoler og sammensætning af ph.d.-udvalg fastsættes i vedtægten. Universiteter kan i samarbejde oprette ph.d.-skoler med forankring på ét universitet. De nærmere regler om ph.d.-skoler oprettet som samarbejde mellem universiteter, herunder sammensætning af ph.d.-udvalg, fastsættes i vedtægterne for de deltagende universiteter.«

§ 18. For at sikre studerendes indflydelse på uddannelse og undervisning nedsætter dekanen det nødvendige antal studienævn, jf. § 16, stk. 4.

Stk. 2. Hvert studienævn består af et lige stort antal repræsentanter for det videnskabelige personale og de studerende, som vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale og de studerende.

Stk. 3. Studienævnet vælger af sin midte blandt det videnskabelige personale en formand og blandt de studerende en næstformand.

Stk. 4. Studienævnet indstiller en studieleder til dekanen, jf. § 16, stk. 5.

22. I § 18, stk. 1, ændres »stk. 4« til: »stk. 6«.

23. I § 18, stk. 4, ændres »stk. 5« til: »stk. 7«.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 5. Studielederen har til opgave i samarbejde med studienævnet at forestå den praktiske tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen.

Stk. 6. Studienævnet har til opgave at sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning, herunder

- 1) at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelse og undervisning og påse opfølgning af uddannelses- og undervisningsevalueringer,
- 2) at udarbejde forslag til studieordning og ændringer heri,
- 3) at godkende plan for tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen,
- 4) at behandle ansøgninger om merit og om dispensationer,
- 5) at udtale sig inden for sit område i alle sager af betydning for uddannelse og undervisning og drøfte forhold om uddannelse og undervisning, som rektor eller den, rektor bemyndiger hertil, forelægger.

Stk. 7. De nærmere regler om nedsættelse af studienævn, herunder valg af formand og næstformand og indstilling af studieleder, efter stk. 1-4 og om opgaver efter stk. 5 og 6 fastsættes i vedtægten.

Stk. 8. Bestyrelsen kan i vedtægten beslutte at nedsætte studienævn på forskellige organisatoriske niveauer.

Stk. 9. Bestyrelsen kan i vedtægten fastsætte særlige regler for styrelse af masteruddannelser og kan for disse fravige styrelsesbestemmelserne i dette kapitel, når formålet gør det nødvendigt.

24. I § 18, stk. 6, nr. 4, indsættes efter »merit«: »herunder forhåndsmerit.«

25. Efter § 18 indsættes i *kapitel 3*:

»Ankenævn for merit afgørelser

§ 18 a. Studienævnets afgørelser om merit, herunder forhåndsmerit, jf. § 18, stk. 6, nr. 4, kan, for så vidt angår faglige spørgsmål, indbringes for et ankenævn af den, afgørelsen vedrører.

Gældende formulering

§ 19. Ministeren yder tilskud til universitetets undervisnings-, forsknings- og formidlingsvirksomhed og andre opgaver, som er henlagt til universitetet. Tilskud til undervisningsvirksomhed ydes ud fra takster fastsat på de årlige finanslove og antal årsstuderende samt eventuelt afsluttede studieforløb. Rammer for tilskud til forsknings- og formidlingsvirksomhed og andre opgaver, som er henlagt til universitetet, fastlægges på de årlige finanslove.

Stk. 2. Tilskud til universitetets opgaver efter stk. 1 indeholder tillige et bidrag til dækning af indirekte omkostninger ved universitetet, herunder ledelse, administration og bygninger m.v.

Stk. 3. Ministeren kan efter forhandling med finansministeren fastsætte nærmere regler for tilskud til universiteternes virksomhed efter stk. 1 og 2 om udbetaling af tilskud, herunder forskudsvis udbetaling, til universiteterne og om universiteternes budget- og bevillingsmæssige forhold.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler for, hvilke studerende der kan udløse tilskud efter stk. 1, samt for opgørelse af antal årsstuderende.

Stk. 5. Ministeren kan indhente oplysninger fra universitetet til budgetterings- og statistiske formål og fastsætte krav til studieadministrative systemer.

Lovforslaget

Stk. 2. Rektor nedsætter ankenævnet med en repræsentant for det videnskabelige personale ved samme eller beslægtet uddannelse på universitetet og en repræsentant for det videnskabelige personale ved samme eller beslægtet uddannelse på et andet universitet.

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter regler om nedsættelse af ankenævnet og dets virksomhed, herunder klageadgang.«

26. § 19, stk. 1, 2. og 3. pkt. ophæves.

27. § 19, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Tilskud til universitetets udbud af godkendte uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5 ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årsstuderende samt eventuelt afsluttede studieforløb.

Stk. 3. Rammer for tilskud til forsknings- og formidlingsvirksomhed og andre opgaver, som er henlagt til universitetet, fastlægges på de årlige finanslove.«

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 6. Universitetet kan tildele fripladser med stipendium som støtte til at dække leveomkostninger i Danmark til visse udenlandske studerende, mens de gennemfører en kandidatuddannelse ved universitetet. Antallet af fripladser med stipendium og stipendiets størrelse fastsættes på de årlige finanslove. Desuden kan universitetet anvende overskud optjent efter § 26, stk. 2, til at tildele yderligere fripladser eller fripladser med stipendium.

Stk. 7. Ministeren fastsætter nærmere regler om administrationen af fripladser og stipendier efter stk. 6, herunder om,

- 1) hvilke udenlandske studerende der kan opnå fripladser og stipendium,
- 2) ansøgning, tildeling og udmåling af friplads og stipendium,
- 3) udbetaling af stipendium og
- 4) ophør af friplads og stipendium som følge af manglende studieaktivitet eller tilbagekaldelse af tilsagn om friplads og stipendium som følge af, at tilsagnet er givet på et urigtigt grundlag.

§ 26. Universitetet opkræver delvis betaling for deltagelse i undervisning og i prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen, under deltidssuddannelse, hvortil der ydes delvis tilskud efter § 19, stk. 1, og § 20, stk. 1.

Stk. 2. Universitetet skal opkræve fuld betaling for deltagelse i undervisning og i prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen, under heltids- og deltidssuddannelse, hvortil der ikke ydes tilskud eller ikke er givet friplads, jf. § 19, stk. 1, 4 og 6, og § 20, stk. 1.

Stk. 3. Universitetet opkræver fuld betaling fra selvstuderende for deltagelse i prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen.

Stk. 4. Universitetet udarbejder et beregningsgrundlag til brug ved fastsættelse af deltagerbetaling efter stk. 1-3. Deltagerbetalingen efter stk. 1 og 3 må sammen med et eventuelt tilskud ikke overstige omkostningerne. Deltagerbetalingen efter stk. 2 skal mindst svare til omkostningerne. Ministeren kan fastsætte nærmere regler for udarbejdelse af beregningsgrundlag.

28. I § 26, stk. 2, ændres »§ 19, stk. 1, 4 og 6« til: »§ 19, stk. 1, 5 og 7«.

Bilag til f. t. l. vedr. universitetsloven

Gældende formulering

Lovforslaget

29. I § 26 indsættes som *stk. 5* og *6*:

»*Stk. 5.* Universitetet kan opkræve et depositum af visse udenlandske ansøgere for at behandle ansøgning om optagelse på uddannelsen, hvis deres adgangsgivende eksamen ikke er dansk. Depositummet betales kun tilbage til de ansøgere, som bliver optaget på uddannelsen.

Stk. 6. Universitetet kan opkræve gebyr af visse udenlandske ansøgere for at afholde

- 1) en kvalifikationsprøve til dokumentation af, at ansøgeren opfylder de nødvendige faglige krav for optagelse på uddannelsen, og
- 2) en særligt tilrettelagt prøve i engelsk eller andet fremmedsprog til dokumentation af, at ansøgeren har de nødvendige sprogkunderskaber for optagelse på uddannelser udbudt på engelsk eller et andet fremmedsprog.«

§ 28. Universitetet er omfattet af lov om statens regnskabsvæsen m.v.

Stk. 2. Regnskabet opstilles efter regler, der fastsættes af ministeren.

Stk. 3. Universitetets regnskabsår er finansåret. Ved regnskabsårets afslutning udarbejdes et årsregnskab, der omfatter resultatopgørelse, balance og anlægsoversigt. Regnskabet skal underskrives af bestyrelsen og af rektor, jf. § 10, stk. 5, og § 14, stk. 5.

Stk. 4. Universitetets regnskab revideres af rigsrevisor i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 5. Rigsrevisor kan med ministeren aftale, at revisionsopgaver i henhold til stk. 4 varetages i et nærmere fastlagt samarbejde mellem rigsrevisor og en institutionsrevision. Institutionsrevisionen udføres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

§ 33. Ministeren kan fastsætte særlige regler for universiteter eller dele heraf, der varetager særlige opgaver, eller hvor særlige forhold tilsiger det.

30. I § 28, *stk. 3*, ændres »§ 14, stk. 5« til: »§ 14, stk. 6«.

*Gældende formulering***§ 38. (Udelades).***Stk. 2-4. (Udelades).*

Stk. 5. Bestemmelserne i § 37, stk. 3-6 og 9, gælder tilsvarende for handelshøjskolerne.

Stk. 6. Eksisterende statslån givet til handelshøjskolerne til opførelse, ombygning eller køb af bygninger samt tilskud til indretning af lejede lokaler videreføres på uændrede vilkår.

Stk. 7. Betegnelsen »handelshøjskole« må fortsat kun anvendes af Handelshøjskolen i København og Handelshøjskolen i Århus.

Stk. 8. Hvis Handelshøjskolen i København eller Handelshøjskolen i Århus nedlægges, og hvis der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes handelshøjskolens nettoformue opgjort pr. 31. december 1990 samt gaver skænket i perioden 1. januar 1991 til 30. juni 2003 i form af løsøre, fast ejendom og anlægstilskud til fast ejendom til de formål, der er fastsat i de til enhver tid gældende vedtægter. Hvis der i øvrigt er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes handelshøjskolens nettoformue opgjort pr. 30. juni 2003 til undervisnings- og uddannelsesformål efter ministerens bestemmelse. De nærmere regler for opgørelsen af nettoformuen kan fastsættes i vedtægten.

*Lovforslaget***31. I § 33 indsættes som stk. 2:**

»Stk. 2. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan undtagelsesvis og efter forhandling med vedkommende minister samt drøftelse med universitetet pålægge universitetet at udføre opgaver efter § 2, stk. 4, mod betaling, når der er tale om opgaver af væsentlig samfundsmæssig betydning.«

32. § 38, stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Betegnelsen »handelshøjskole« må kun anvendes af Handelshøjskolen i København og Aarhus Universitet.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Stk. 2. Universitetet skal senest den 1. januar 2008 have nedsat et eller flere aftagerpaneler for dets uddannelser, jf. universitetslovens § 13 a, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 7.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan efter forslag fra universitetet tillade, at uddannelse af ph.d.-studerende indtil 1. juli 2010 ikke finder sted ved en ph.d.-skole, jf. universitetslovens § 16 b, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 21.

Til lovforslag nr. L 140. Skriftlig fremsættelse (31. januar 2007)

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven.

(Lovforslag nr. L 140).

Lovforslaget har til formål at sikre en tilpasning af universitetslovens anvendelsesområde og styrelsesbestemmelser i lyset af det nye danmarkskort for universiteter. Endvidere har ændringsforslaget til formål at gennemføre diverse tilpasninger som følge af erfaringerne med universitetsloven fra 2003.

Med lovforslaget udvides universiteternes formålsbestemmelse, så universitetet efter aftale med en minister får mulighed for at udføre opgaver for denne. Forskningsbaseret myndighedsbetjening bliver således en del af et universitets formål.

Universitetet har fortsat vidtgående frihed til at indrette sin organisation efter egne ønsker og behov. Med lovforslaget synliggøres det imidlertid, at sektorforskningsopgaver organisatorisk kan placeres i faglige enheder. Det forudsættes, at lederen af en faglig enhed på hovedområde- eller institutniveau så vidt muligt er anerkendt forsker.

Lovforslaget indebærer, at al ph.d.-uddannelse skal organiseres inden for rammerne af ph.d.-skoler under ledelse af en ph.d.-skoleleder på et universitet eller i et samarbejde mellem universiteter. Formålet er at sikre forskeruddannelse af høj kvalitet gennem en klar og entydig opgave- og ansvarsfordeling. Ændringerne på ph.d.-området udspringer af en international evaluering af den danske forskeruddannelse fra 2006.

Lovforslaget indebærer, at der etableres obligatoriske aftagerpaneler ved universiteterne. Etablering af aftagerpaneler skal bidrage til, at universitetsuddannelserne udvikles i et dynamisk samspil med arbejdsmarkedets aftagergrupper.

Med det formål at synliggøre og dokumentere god undervisning skabes der mulighed for, at videnskabsministeren kan fastsætte regler om, at de studerendes evalueringer af undervisningen skal offentliggøres på universiteternes hjemmeside.

Med det formål at nedbringe unødvendige forlængelser af studietiden og øge de studerendes retssikkerhed forpligtes universiteterne til at nedsætte ankenævn for meritafgørelser. Efter forslaget skal en meritafgørelse, herunder forhåndsmérit, truffet af et studienævn på universitetet, kunne indbringes for et fagkyndigt ankenævn af den, afgørelsen vedrører.

Under indtryk af den teknologiske udvikling skabes der mulighed for, at videnskabsministeren kan fastsætte regler om hel eller delvis pligt-mæssig elektronisk kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende og ansøgere til universitetets uddannelser.

Endelig skabes der hjemmel til, at universiteterne kan opkræve depositum for behandling af ansøgninger og gebyrer for afholdelse af kvalifikationsprøve og sprogprøve i forbindelse med optagelse på en uddannelse fra ansøgere uden for EU/EØS.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, tillader jeg mig at anbefale det til det Høje Tings velvillige behandling.